

NOVUS DEMOKRATIRAPPORT 2025

skandia:

 Sveriges
Kommunikatörer

 PEAB

 ledarna
SVERIGES CHEFSORGANISATION

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

■ Förord	3
■ Kapitel 1: Allmänhetens syn på demokrati och samhälle	5 - 25
■ Kommentar allmänheten	6
■ Kapitel 2: Chefernas syn på demokrati och samhället	26 – 47
■ Kommentar chefer	27
■ Bakgrund och genomförande	49
■ Kontakt på Novus	55
■ Om Novus undersökningar	57 - 64

FÖRORD NOVUS

Hur mår den svenska demokratin – och vad gör vi?

Den svenska demokratin står inte still. Den provas, utmanas och formas varje dag. För att kunna värna demokratins styrka och relevans behöver vi förstå hur den upplevs här och nu. Vi behöver en gemensam bild av läget, som bygger på medborgarnas egna tankar om demokratin. Det handlar om både misstro och tilltro, alltså både utmaningar och möjligheter. Det är utgångspunkten för Demokratirapporten.

Torbjörn Sjöström,
VD Novus, Board member
GALLUP International.

Jan Schernman,
Debattör, författare,
producent, frilans
och moderator för
eventet.

Rapporten vill bidra till mer informerade samtal, vilket kan bidra till bättre beslut. Med fakta som grund lyfter vi alltså både orostecken och hoppfulla signaler. Vi vill inspirera till diskussioner och konkreta idéer, som kan stärka och utveckla vår demokrati. Vi tror på en respektfull dialog i samverkan mellan civilsamhället, privata och offentliga företag och näringslivet.

Ny vinkel 2025: Näringslivets röst i demokratin

Årets rapport breddar perspektivet genom att för första gången ta in näringslivets syn på demokratin. Genom att lyssna till chefer inom företag och organisationer fångar vi hur demokratiska värderingar utmanas och utvecklas – även långt bortom de politiska institutionerna. Företag inom både privat och offentlig sektor har en avgörande betydelse för demokratin och dess grundläggande värderingar. Och nu finns för första gången insikter om arbetsgivarnas inställning till demokrati och frågor som jämställdhet och mångfald.

Det är i vardagen demokratin provas och det är tillsammans vi formar dess framtid. Det kan uppfattas som en uttjatad och till intet förpliktande formulering. Men det kan inte påpekas för ofta, och det är förpliktigande. Varje enskild arbetsplats är i det här perspektivet avgörande viktig. Liksom varje enskild förening. På samma sätt som demokratin står och faller med de enskilda människornas förtroende. Utan medborgarnas tilltro till demokratin faller den. Men med tilltron så stärks demokratin.

Torbjörn Sjöström & Jan Schernman

FÖRORD FRÅN SPONSORERNA

”Demokratin utmanas och värderingar prövas. Nu mer än någonsin behövs ett ledarskap som står upp för frihet, jämställdhet, mångfald och hållbarhet.

Demokratiundersökningen 2025 är viktig och den visar att chefer och ledare gör skillnad. Chefen som samhällsbärare är viktigare än någonsin.”

Andreas Miller,
Förbunds-ordförande,
Ledarna – Sveriges
chefsorganisation.

ledarna
SVERIGES CHEFSORGANISATION

”Demokratins överlevnad berör alla. Det handlar om vilket samhälle vi vill ha, både idag och för framtida generationer. Här spelar näringslivet en avgörande roll. Tillsammans tar vi ansvar för att ett öppet och jämställt samhälle försvaras och bevaras.”

Camila Buzaglo,
Kommunikations-
direktör, PEAB.

PEAB

”Ett demokratiskt samhälle är en förutsättning för trygghet, hälsa och goda ekonomiska villkor. Demokratirapporten visar hur vår demokrati både formas och prövas i realtid. Med en gemensam bild av demokratins nuvarande tillstånd skapas förutsättningar för att agera.”

Stina Liljekvist,
Chef Strategisk
Kommunikation &
Marknad Skandia.
Ordförande Skandias
stiftelse Idéer för Livet.

skandia:

”Demokratirapporten ger viktiga insikter som hjälper oss skapa kommunikation som bygger förtroende, ökar delaktigheten och stärker samtalet om demokratin. Ett levande demokratiskt samhälle bygger på att fler är delaktiga i det offentliga samtalet.”

Caroline Thunved,
VD och general-
sekreterare Sveriges
Kommunikatörer.

**Sveriges
Kommunikatörer**

KAPITEL 1:

ALLMÄNHETENS SYN PÅ

DEMOKRATI OCH SAMHÄLLET

KOMMENTAR ALLMÄNHETEN

Torbjörn Sjöström,
VD Novus, Board member
GALLUP International.

Svenska folket anser att demokratin är värd att försvara, sju av tio har tilltro till demokratin, tyvärr anser också drygt var fjärde svensk att den är hotad.

Det tre största hotet kommer från påverkansaktioner, kriminalitet och okunskap.

Drygt var tredje svensk anser att politiker försvagar demokratin, och 61 % anser inte att politiker har förtroende för väljarna. Bara var fjärde tror att de har det. Det är lägre än förtroendet väljarna har för riksdagen, där fyra av tio har förtroende för riksdagen.

När man pratar om politikerförakt, så är det faktiskt lägre enligt svenska folket än de tror att politikerna har för väljarna.

Varannan svensk anser att nyhetsmedia driver sin egen agenda. Det finns skillnader mellan kvällstidningar som man tror mest driver sin egen agenda och t.ex. SR. Men det faktum att man ser nyhetsmedia som en aktör som driver en egen agenda underminerar kraftigt tilltron till deras roll som folkets granskare av makten. En demokrati kan inte fungera utan oberoende media, och förtroendevalda representanter för medborgarna, men grundförutsättningen är att dessa förtjänar medborgarens förtroende. Utan det faller det demokratiska mandatet, och med det grundpelaren som demokratin vilar på.

Sverige har trots det ett starkare demokratiskt förtroendekapital än många andra länder, och svenskarna är världsunika i sin mellanmänniska tilltro och tilltro till samhället. Dock måste detta förtroende hela tiden förtjänas, och vi har nu under drygt ett decennium sett hur det historiska förtroendekapitalet enbart plockas ut från. Det är hög tid att börja fylla på förtroendebanken väljarna är redo och väntar på det.

SVENSKA ALLMÄNHETEN:

**44 procent anser
att demokratin i
Sverige är hotad**

Sju av tio skulle engagera sig för att stärka demokratin i lokalsamhället

NY FRÅGA 2025: Vilken typ av verksamhet/område skulle du helst vilja engagera dig i för att stärka demokratin i lokalsamhället?

69 % av svenskarna uppger att de vill engagera sig i lokalsamhället för att stärka demokratin, främst genom föreningslivet. Var femte kan även tänka sig att delta i lokalpolitiken. Det tyder på en praktisk vilja att försvara demokratin.

Samtidigt väcker resultaten frågor om hur tillgängliga de politiska partierna är. Att riksdagspolitiken prioriteras lägre kan bero på att den upplevs som mer avlägsen, särskilt i en lokal kontext.

Endast 18 % vill inte engagera sig alls, och 13 % svarar att de inte vet, vilket tyder på en potential att engagera fler, om formerna för engagemang anpassas till vardagen och att det tydligt gör nytta.

Ur ett internationellt perspektiv, är vi svenskar unikt kollektivistiska. Solidaritet, samarbete och tillit till myndigheter och institutioner är bland de högsta i världen. Det visar på en stark vilja att leva i ett demokratiskt samhälle där alla får vara med.

Signifikanta skillnader mot totalen
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Lokal politik (20%)

- Ålder: 65-84 år (27%)
- Man mellan 65-84 år (31%)
- Sysselsättning: Ålderspensionär (27%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (27%)

Övrigt frivilligarbete (14%)

- Kvinna (20%)
- Ålder: 35-49 år (21%)
- Kvinna mellan 35-49 år (31%)
- Kvinna mellan 50-64 år (20%)
- Kvinna mellan 65-84 år (20%)

Rikspolitik (10%)

- Man (15%)
- Man mellan 35-49 år (20%)

BAS: 2025 (n=1099)

Drygt fyra av tio anser att demokratin i Sverige är hotad

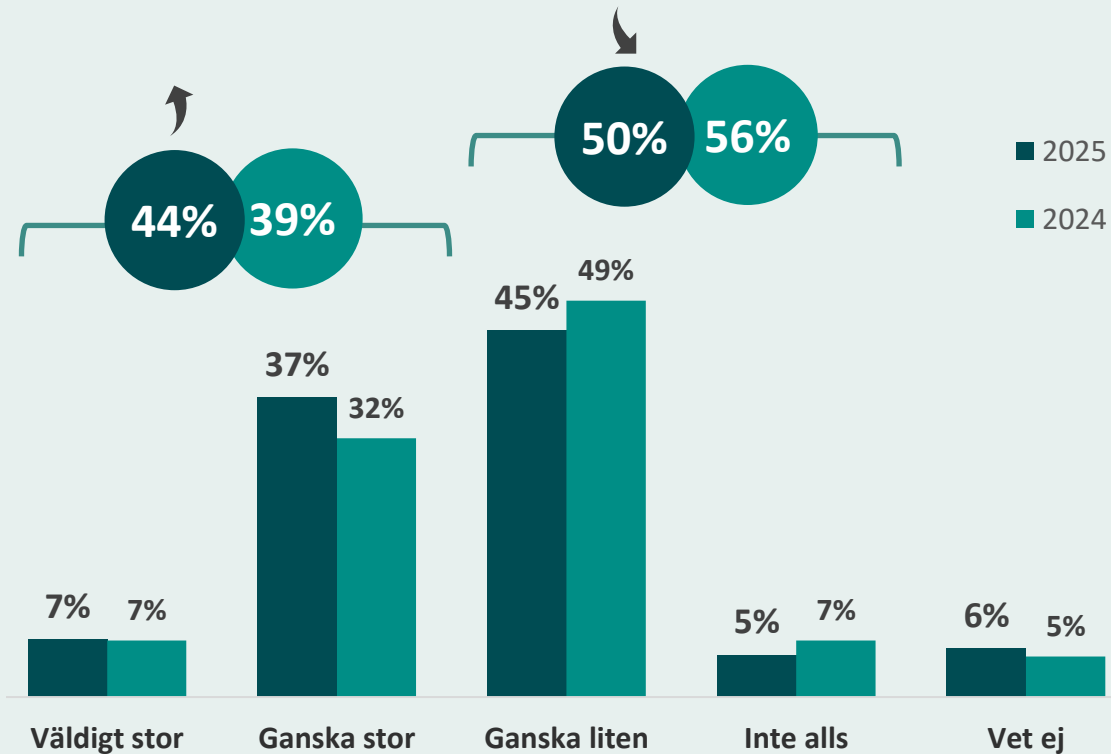
Andelen som anser att demokratin i Sverige är hotad har ökat jämfört med föregående år. En möjlig förklaring är en politisk kultur som upplevs vara mer konfliktorienterad än samarbetsinriktad.

Detta framträder som en genomgående tendens i undersökningen. Många väljare upplever att politiken inte speglar deras prioriteringar, utan snarare präglas av maktkamp. Det finns en tydlig förväntan på att politiken ska återgå till sitt grundläggande uppdrag i en representativ demokrati.

Det finns ett behov av ökad transparens och tydlighet kring arbetet som bedrivs inom riksdagen och av politiska partier. Det finns en förväntan på att alla folkvalda, oavsett partitillhörighet, ska bidra till att förvalta landet utifrån ett gemensamt ansvar för alla medborgare.

I en tid av återkommande internationella kriser efterfrågas en politik som fungerar som en samlande kraft med fokus på trygghet, framtidstro och lösningsorienterat samarbete snarare än retorik som betonar skuld och problem.

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad?

Pilarna visar signifikant upp- och nedgång jämfört mot mätningen under 2024.

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Väldigt + Ganska stor (44%)

- Anser du att dagens politiker försvagar demokratin (69%)
- Upplever att politikerna inte har förtroende för oss som väljare (51%)

Ganska liten + Inte alls (50%)

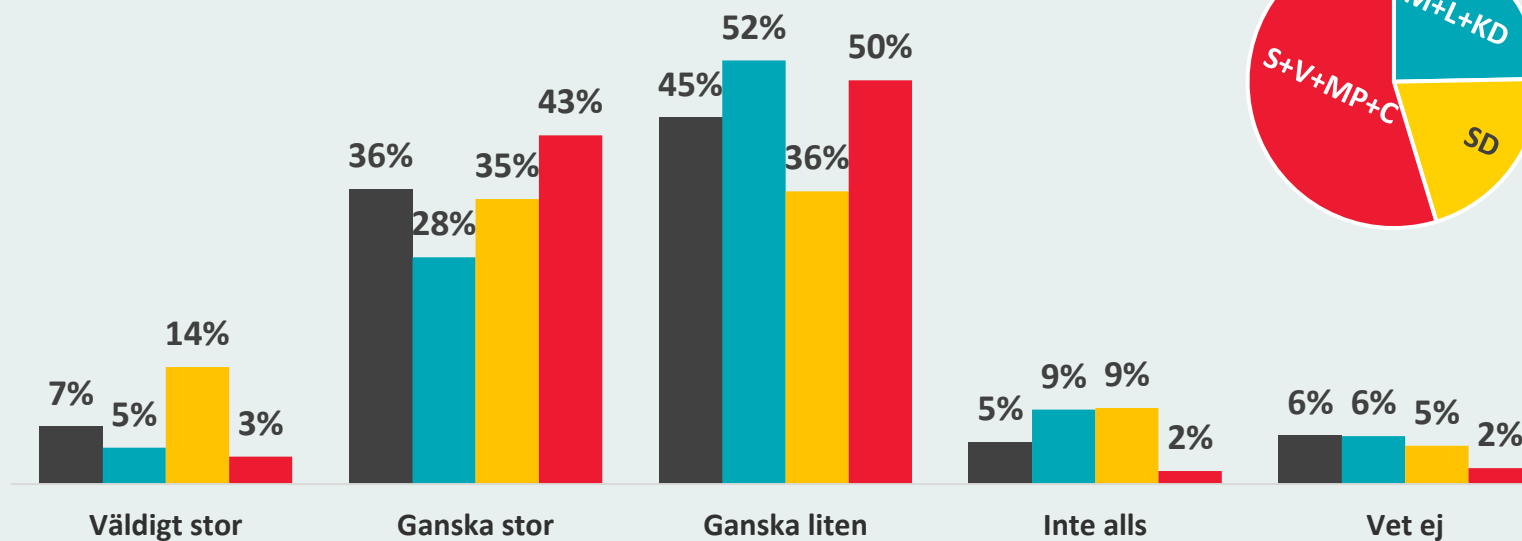
- Man (56%)
- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (57%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (68%)

BAS: 2025 (n=1099)
2024 (n=1117)

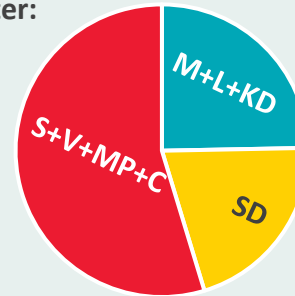
PARTIPOLITISKA SKILLNADER - Samma fråga som föregående sida

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad?

■ Alla ■ M+L+KD ■ SD ■ S+V+MP+C

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

BAS: 2025 (n=1099)

Sympatisörer till Sverigedemokraterna (SD) är den grupp som i störst utsträckning anser att demokratin i Sverige är hotad.

Detta kan delvis förklaras av tidigare regeringsbildningar där SD uteslutits från inflytande, vilket av vissa väljare uppfattats som att deras röster inte fått genomslag. Händelser som Decemberöverenskommelsen och Januariavtalet har av vissa uppfattats som försök att kringgå valresultatet och förstärkt denna upplevelse.

Internationella exempel, som utvecklingen i USA, visar hur begreppet demokrati ibland används för att legitimera auktoritärt ledarskap. Argumentet bygger ofta på att ledaren valts för sina åsikter och därmed ges full handlingsfrihet efter valseger. Det väcker frågor om hur demokrati förstås och tillämpas även i svensk kontext.

Det finns en förväntan på att regeringar, särskilt med knapp majoritet, ska representera hela befolkningen. Om större grupper upplever att deras perspektiv inte beaktas kan det bidra till ökad polarisering, något som undersökningen antyder i viss mån drivs av politiska aktörer snarare än av väljarna själva.

Drygt fyra av tio anser att påverkanskampanjer/fake news på sociala medier är det största hotet mot demokratin

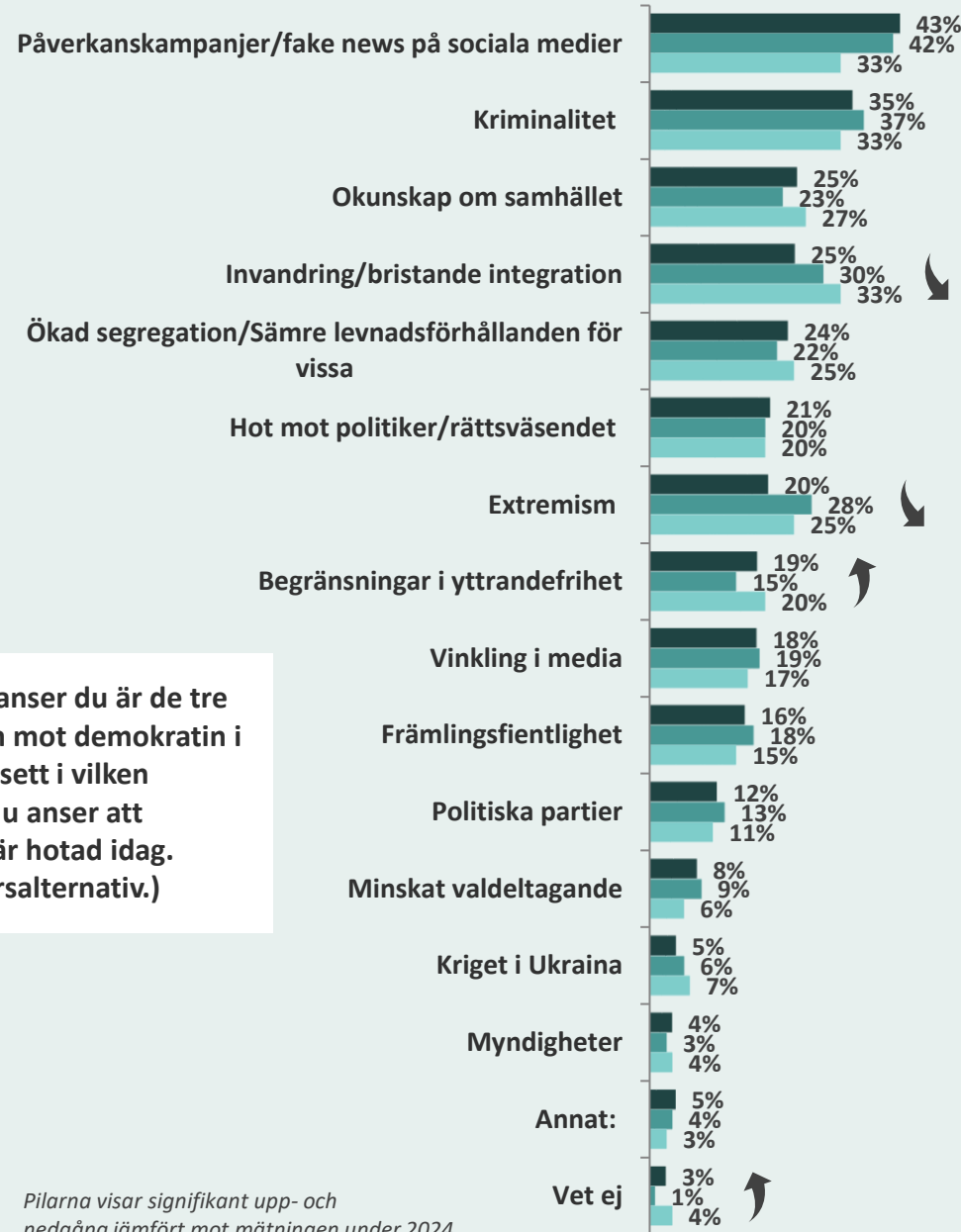
Det största hotet mot demokratin anses vara påverkanskampanjer och desinformation, som vi sett exempel på i USA och genom LVU-kampanjen, något som bidrog till ett ökat terrorhot i Sverige.

På andra plats kommer kriminaliteten. En fungerande rättsstat är avgörande för demokratin, men med dagligt dödligt våld och låg tilltro till polisens förmåga att ingripa står Sverige inför en stor utmaning. Om lagbrott inte får konsekvenser undermineras demokratis grundpelare.

Alla partier är emot kriminalitet, men när våld används som politiskt slagträ signalerar man att demokratin inte kan upprätthållas. Svenskarna tror på demokratin, men tvivlar på att ansvariga klarar uppdraget.

Yttrandefriheten nämns också som ett hot. Var femte svensk upplever begränsningar. Det handlar ofta om missförstånd kring vad yttrandefrihet innebär, särskilt i digitala sammanhang där tonen är hård och gränsen mellan debatt och personangrepp suddas ut. Detta skapar en känsla av orättvisa och censur.

FRÅGA: Vad anser du är de tre största hoten mot demokratin i Sverige? Oavsett i vilken omfattning du anser att demokratin är hotad idag. (Max tre svarsalternativ.)

Pilarna visar signifikant upp- och nedgång jämfört mot mätningen under 2024.

2025
2024
2023

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Påverkanskampanjer/fake news på sociala medier (43%)

- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (51%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (51%)
- Hushållsinkomst: 800k- (50%)
- Anser inte att demokratin är hotad (50%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (53%)

Kriminalitet (35%)

- Ålder: 65-84 år (44%)
- Kvinna mellan 65-84 år (46%)
- Sysselsättning: Ålderspensionär (47%)

Okunskap om samhället (25%)

- Ålder: 18-34 år (31%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (31%)

BAS: 2025 (n=1099)
2024 (n=1117) 2023 (n=1023)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

- Samma fråga som föregående sida

Sverigedemokraterna (SD) är särskilt relevanta att nämna i detta sammanhang, då deras sympatisörer är den grupp som i högst grad uppger att de anser att demokratin i Sverige är hotad.

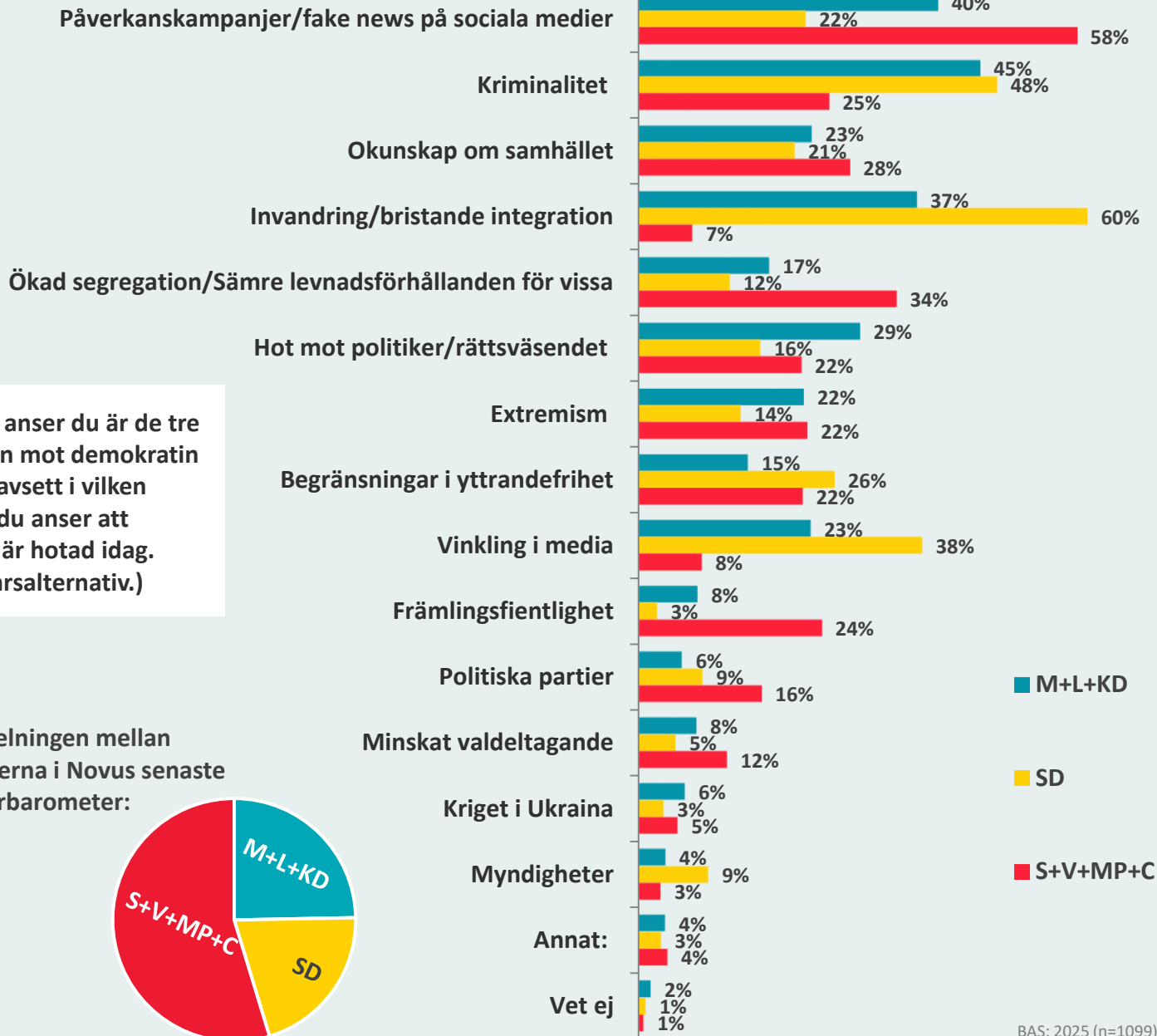
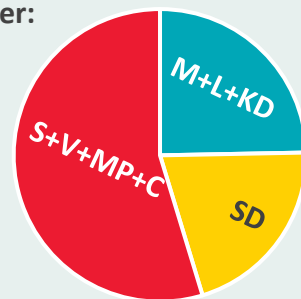
De har också en tydligt avvikande hotbild jämfört med andra väljargrupper. Framför allt lyfter de invandring och bristande integration som orsaker till problemen och hävdar att kriminaliteten inte hade varit lika omfattande utan dessa faktorer. Deras åsikter drivs mer av oro och en vilja att hitta snabba lösningar till ökad trygghet.

Även om kriminaliteten kommer lika högt bland regeringspartiernas sympatisörer som för SDs så är inte orsakssambandet lika klart i regeringens väljares ögon. Kriminalitet är kriminalitet och ska hanteras, men invandringen och integrationsproblemen är inte lika högt upp på deras agenda.

Oppositionens väljare har en annan syn. De lyfter i högre grad fram segregation och klassklyftor som ett grundläggande problem, samt oro för att påverkanskampanjer underminerar tilltron till demokratin och principen om allas lika värde.

FRÅGA: Vad anser du är de tre största hoten mot demokratin i Sverige? Oavsett i vilken omfattning du anser att demokratin är hotad idag. (Max tre svarsalternativ.)

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

BAS: 2025 (n=1099)

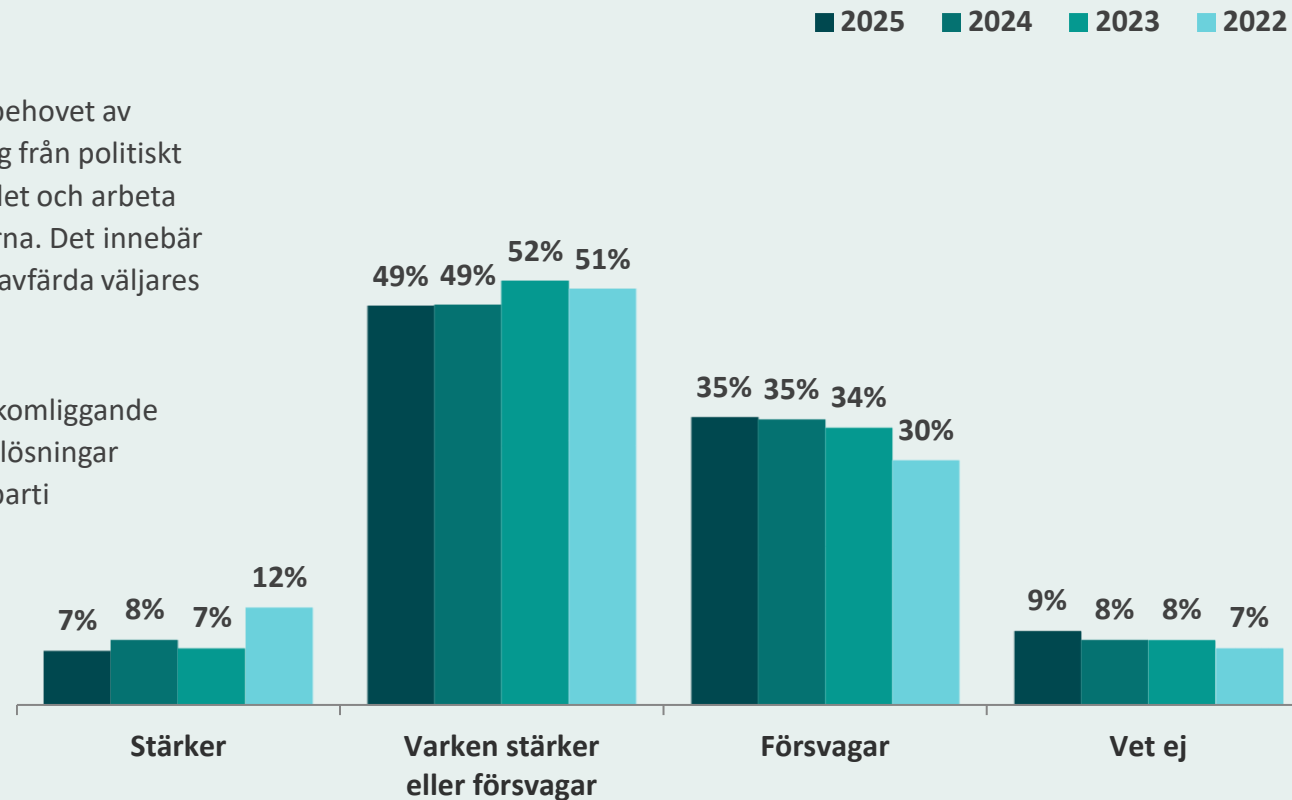
Var tredje anser att dagens politiker försvagar demokratin

35 % av svenskarna anser att politiker försvagar demokratin, medan endast 7 % uppger att de stärker den. När förtroendevalda i så hög grad uppfattas som en negativ kraft för demokratin, är det ett tydligt tecken på att något behöver förändras.

Detta bör ses som en allvarlig signal om behovet av förändrad kommunikation och framtoning från politiskt håll. Politiker är valda för att förvalta landet och arbeta för en bättre framtid på uppdrag av väljarna. Det innebär också lyssna och lita på väljaren och inte avfärda väljares oro för att de röstar på "fel" parti.

Här krävs i stället en vilja att förstå de bakomliggande orsakerna till missnöje och att arbeta för lösningar utifrån den ideologiska grund som varje parti representerar.

FRÅGA: Anser du att dagens politiker stärker eller försvagar demokratin?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Stärker (7%)

- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (15%)

Varken stärker eller försvagar (49%)

- Arbetar inom: Kommun (61%)
- Anser inte att demokratin är hotad (63%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (59%)

Försvagar (35%)

- Sysselsättning: Arbetare (41%)
- Arbetar inom: Privat sektor (42%)
- Boende i: Stockholm (42%)
- Anser att demokratin är hotad (56%)
- Upplever inte att politikerna har förtroende för oss som väljare (45%)

Vet ej (9%)

- Kvinna mellan 35-49 år (16%)
- Sysselsättning: Arbetare (14%)

BAS: 2025 (n=1099)
2024 (n=1117)
2023 (n=1023)
2022 (n=1010)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER - Samma fråga som föregående sida

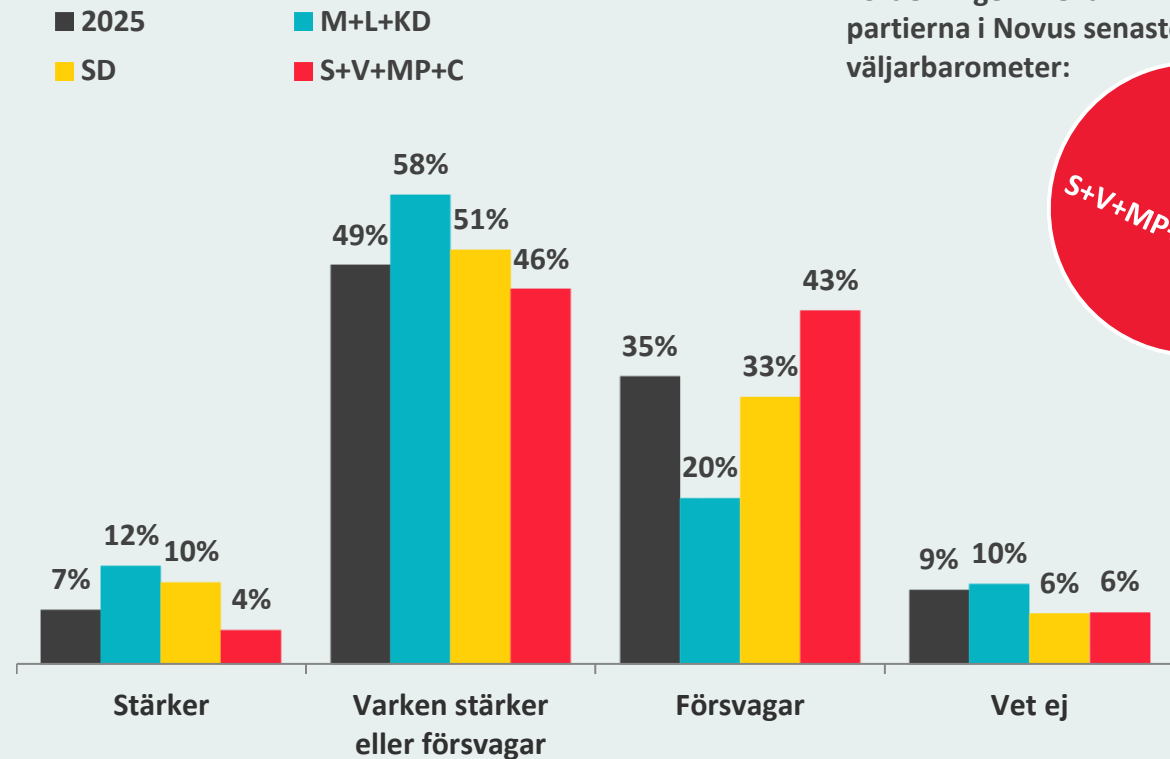
Många oppositionella väljare upplever att deras åsikter inte tas på allvar och att principen om allas lika värde inte gäller dem. SD-sympatisörer känner sig särskilt förbisedda, med fokus på att andra gynnas på deras bekostnad, vilket skapar frustration och framtidsoro.

Även bland regeringspartiernas sympatisörer är det fler som anser att politiken försvagar demokratin än stärker den. Det tyder på en bred misstro mot att politiker litar på väljarna, arbetar i deras intresse och lever upp till sitt uppdrag.

Om politiken upplevdes som lösningsfokuserad och inkluderande skulle färre se den som ett hot mot demokratin. Den växande misstron är en del av en västerländsk trend där auktoritära ledare vinner stöd i många länder, ett uttryck för desperation snarare än ideologi.

Demokratin tas ofta för given, men som USA visat kan den snabbt försvagas. Det största hotet mot demokratin är inte bara yttre påverkan, utan bristande framtidsstro och otrygghet i nuet.

FRÅGA: Anser du att dagens politiker stärker eller försvagar demokratin?

BAS: 2025 (n=1099)

Media återhämtar delar av sitt förtroende som tredje statsmakten

Att nyhetsmedia återigen hamnar i topp är ett positivt tecken. Det tyder på att allmänheten ser värdet i granskande journalistik och avslöjande reportage, att den tredje statsmakten har en viktig roll i att rätta till djupa felaktigheter. En oberoende media som arbetar i medborgarnas intresse är en grundpelare i en fungerande demokrati, vilket gör detta resultat särskilt positivt.

Att kontakta politiker hamnar på andra plats, och medlemskap i en organisation på tredje, visar också att det finns en fortsatt tilltro till både det representativa systemet och det civila samhällets roll.

FRÅGA: Om du anser att något i samhället är djupt felaktigt och upprörande och du tänker att du måste göra något åt det. Vad skulle du göra av nedanstående för att få störst effekt? (Flera svar möjliga.)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Kontakta nyhetsmedia (36%)

- Ålder: 65-84 år (46%)
- Man mellan 65-84 år (48%)
- Sysselsättning: Ålderspensionär (45%)

Kontakta politiker (31%)

- Ålder: 65-84 år (41%)
- Man mellan 65-84 år (40%)
- Kvinna mellan 65-84 år (42%)
- Sysselsättning: Ålderspensionär (43%)
- Arbetar inom: Kommun (39%)
- Boende i: Västsverige (38%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (38%)

Gå med i en organisation (27%)

- Kvinna (32%)
- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (33%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (34%)

Pilarna visar signifikant upp- och nedgång jämfört mot mätningen under 2024.

BAS: 2025 (n=1099)
2024 (n=1117) 2023 (n=1023) 2022 (n=1010)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

- Samma fråga som föregående sida

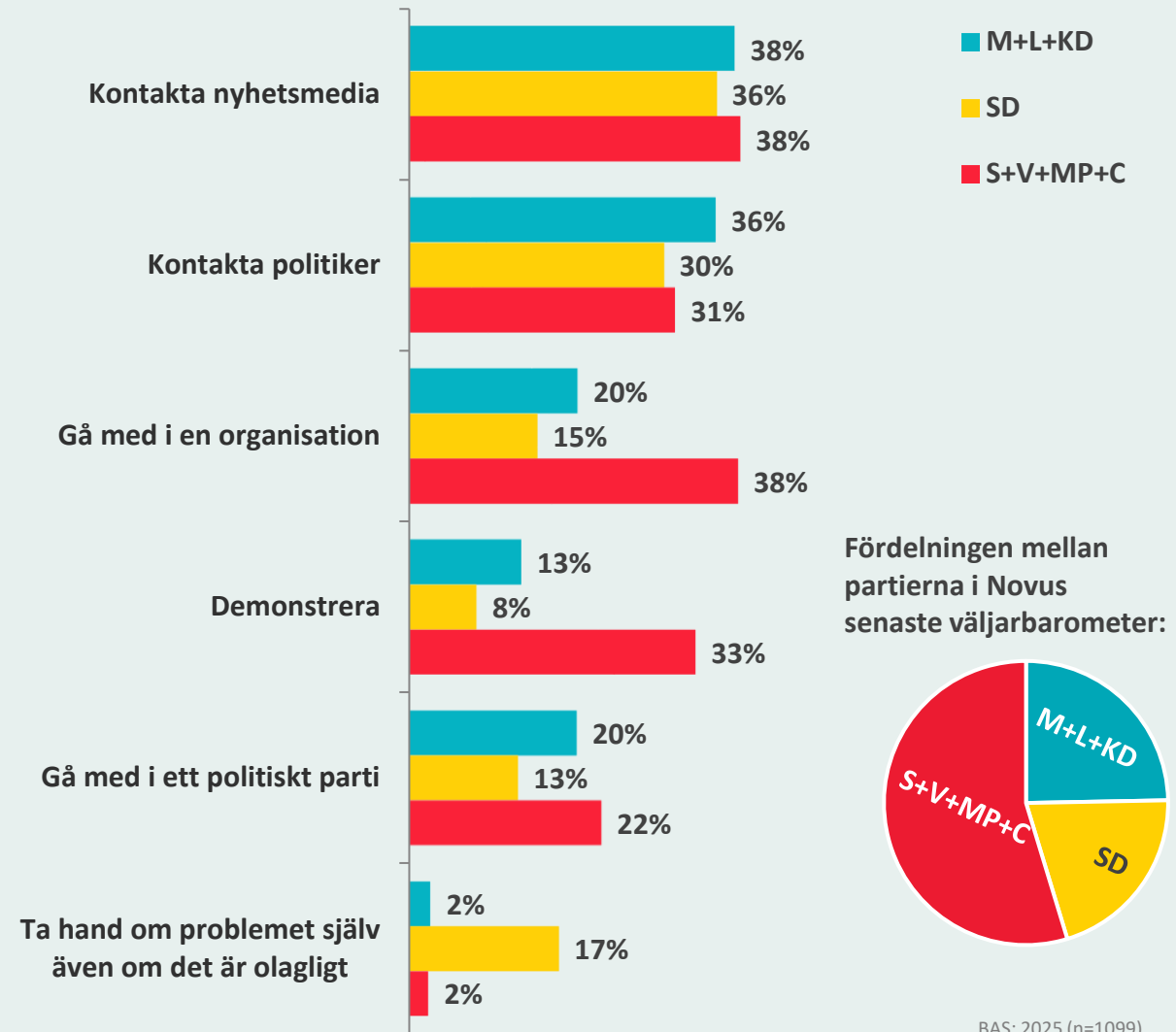
Detta är en påminnelse om att människor lever med olika grader av oro och ser olika vägar till lösningar. Sympatisörer till oppositionspartierna, lyfter i högre grad fram demonstrationer och medlemskap i organisationer som viktiga sätt att påverka.

Samtidigt är det värt att uppmärksamma att 17 % av Sverigedemokraternas sympatisörer är beredda att ta hand om problemet själv även om det innebär att bryta mot lagen. Det är en markant högre andel än bland övriga väljargrupper och speglar en annan nivå av oro, upplevd ensamhet och misstro mot samhällets institutioner.

Totalt sett är det 6 % av befolkningen som uttrycker denna inställning. Det är en relativt liten andel, men ändå betydande som pekar på att det finns människor som känner sig så utsatta och ensamma att de upplever att det är bästa lösningen för dem.

Det är troligt att svaren påverkas av hur frågan tolkats, graden av upplevd orättvisa och att flera svarsalternativ kunde väljas. Men bakom detta finns en djupare misstro mot rättssamhället och statens möjlighet att ta hand om individens behov ens när den utsatts för något djupt felaktigt och upprörande. Det handlar om en känsla av att stå ensam, och att samhället, när det verkligen behövs, inte finns där för just dem.

FRÅGA: Om du anser att något i samhället är djupt felaktigt och upprörande och du tänker att du måste göra något åt det. Vad skulle du göra av nedanstående för att få störst effekt? (Flera svar möjliga.)

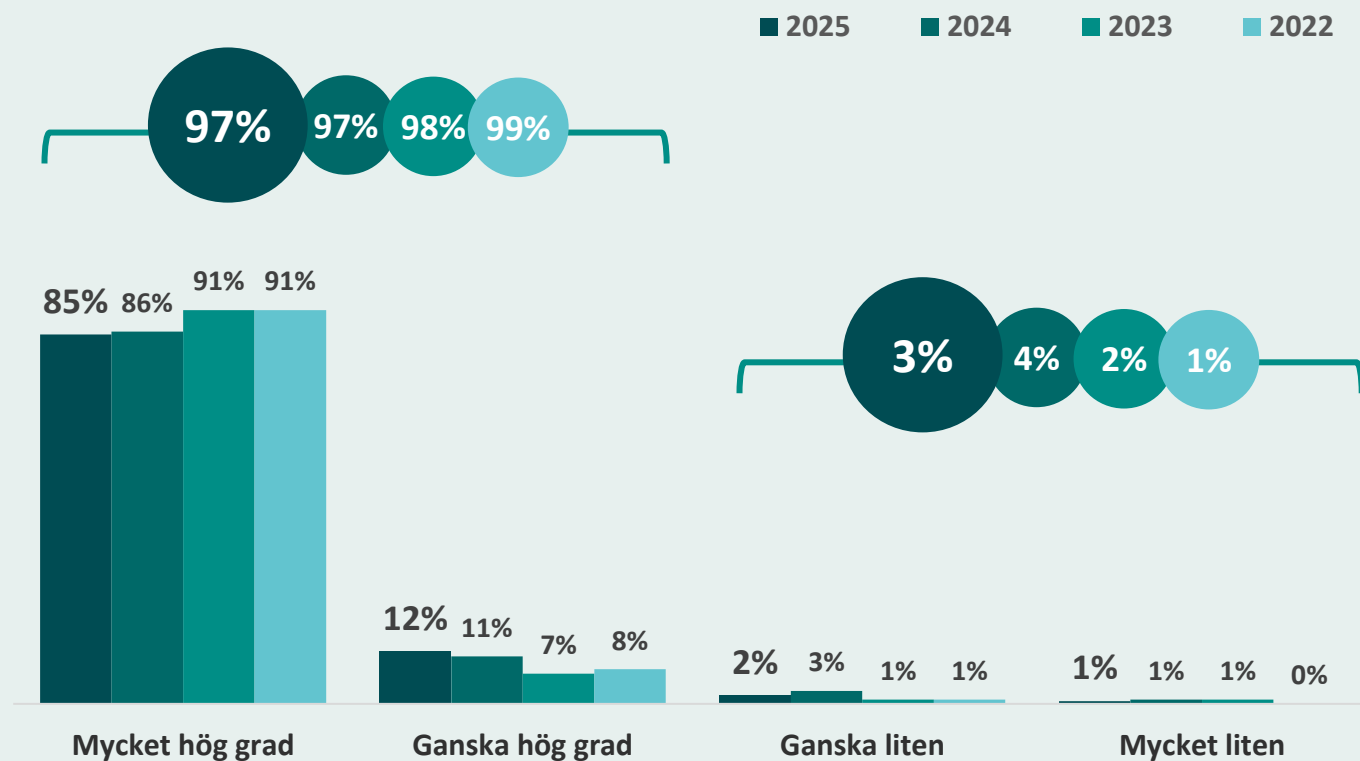

Svenska folket kan inte föreställa sig något annat än demokrati. Det är värt att påminna om när det talas om demokratis kris och utmaningar. Problemet är inte att människor har tappat tron på demokratin i sig, utan upplevelsen att den inte förvaltas av makthavare på det sätt de önskar.

Här ser de att demokratin måste leverera under mandatperioden och genomsyra hela samhället. Det handlar om allas lika värde, yttrandefrihet, likhet inför lagen och ett fungerande rättssamhälle, bara för att nämna några grundläggande principer.

Nästan alla anser att demokratin i Sverige är värd att försvara

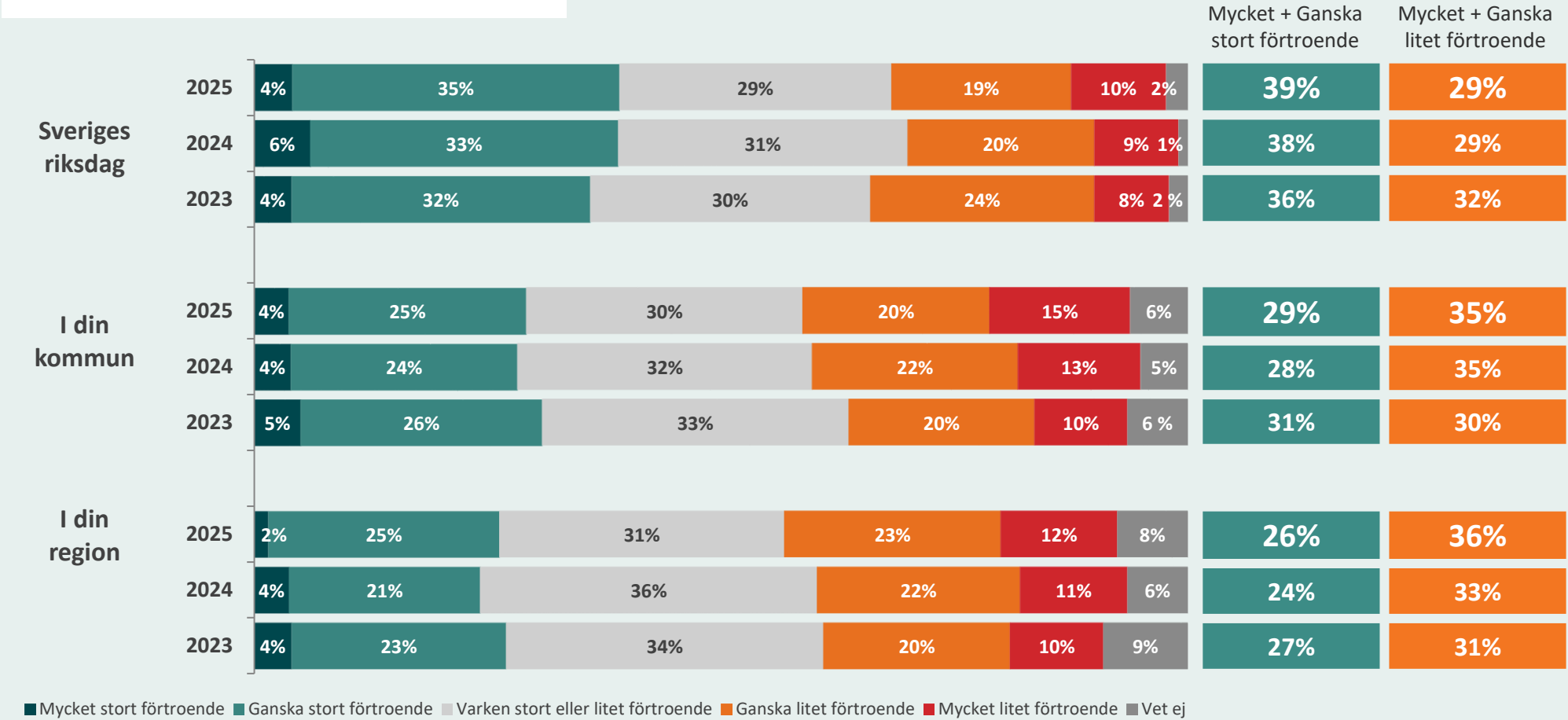
FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara?

BAS: 2025 (n=1099) 2024 (n=1117) 2023 (n=1023) 2022 (n=1010)

Fyra av tio har förtroende för politikerna i Sveriges riksdag

FRÅGA: Hur stort eller litet förtroende har du för politiker i ...

Signifikanta skillnader mot totalen
Följande undergrupper svarar i högre grad: Mycket + Ganska stort förtroende

- Sveriges riksdag (39%)**
- Kvinna mellan 50-64 år (47%)
 - Sysselsättning: Tjänsteman (48%)
 - Bor i: Bostadsrätt (46%)
 - Hushållsinkomst: 800k- (46%)
 - Boende i: Stockholm (47%)
 - Anser inte att demokratin är hotad (51%)
 - Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (71%)

- I din region (26%)**
- Boende i: Stockholm (37%)
 - Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (55%)

- I din kommun (29%)**
- Boende i: Stockholm (39%)
 - Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (57%)

BAS: 2025 (n=1099)
2024 (n=1117)
2023 (n=1023)

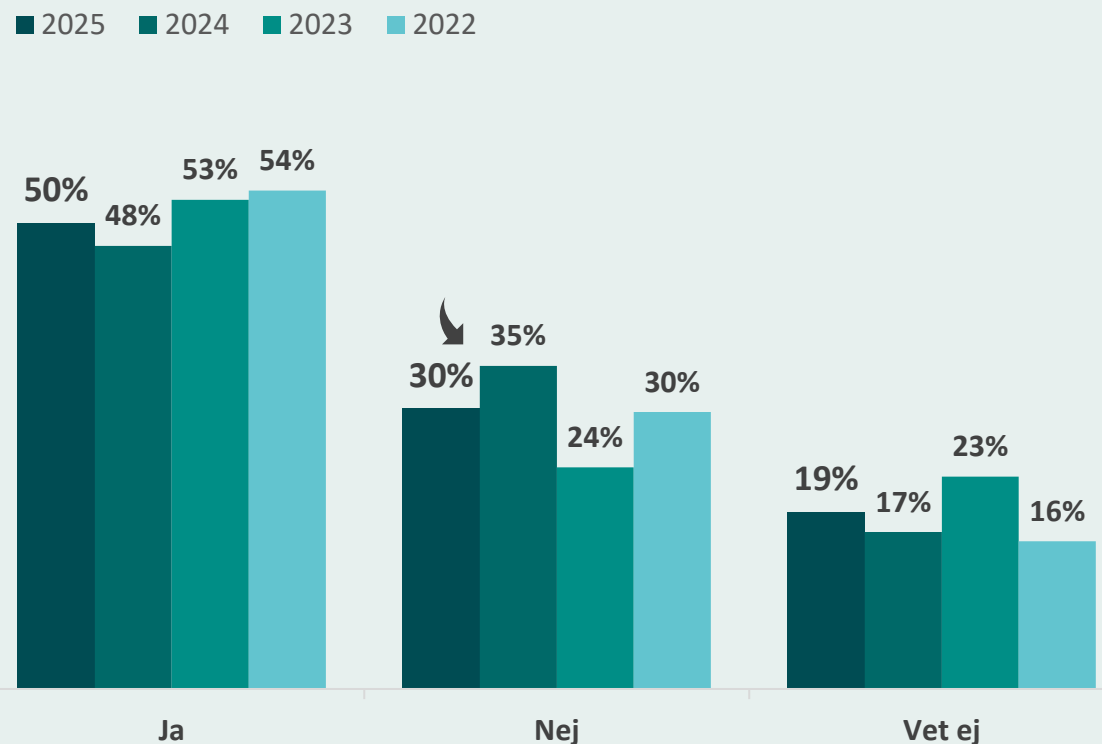
Hälften anser att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter efter deras egen agenda

Varannan svensk anser att nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter för att driva en egen agenda och att medierna agerar som politiska aktörer. Det är en allvarlig signal. Oberoende journalistik är en grundpelare i demokratin, och det kräver att medierna aktivt visar att de står fria från särintressen.

Tilltron till medier måste förtjänas. Samtidigt finns exempel där mediehus har tagit tydlig ställning i politiska kampanjer eller agerat i frågor där de haft egna intressen. Sådana ageranden riskerar att förstärka bilden av att medierna inte är neutrala.

Det snabba nyhetsflödet bidrar också till att många upplever att medierna talar med en enhetlig röst. När flera aktörer samtidigt fokuserar på samma teman, utan att erbjuda tillräcklig förklaring eller nyans, kan det skapa en känsla av samordning eller till och med konspiration. Det kan uppfattas som att medierna fungerar som maktens megafoner eller agerar i eget intresse, vilket i sin tur undergräver förtroendet.

FRÅGA: Anser du att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter så de passar deras egen agenda?

Pilen visar signifikant nedgång jämfört mot mätningen under 2024.

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ja (50%)

- Man (56%)
- Man mellan 35-49 år (62%)
- Man mellan 50-64 år (62%)
- Arbetar inom: Privat sektor (57%)
- Hushållsinkomst: 300k-499k (57%)
- Anser att demokratin är hotad (57%)
- Anser att dagens politiker försvagar demokratin (58%)
- Upplever inte att politikerna har förtroende för oss som väljare (61%)

Nej (30%)

- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (38%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (37%)
- Hushållsinkomst: 800k- (39%)
- Anser inte att demokratin är hotad (37%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (48%)

BAS: 2025 (n=1099)
2024 (n=1117)
2023 (n=1023)
2022 (n=1010)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

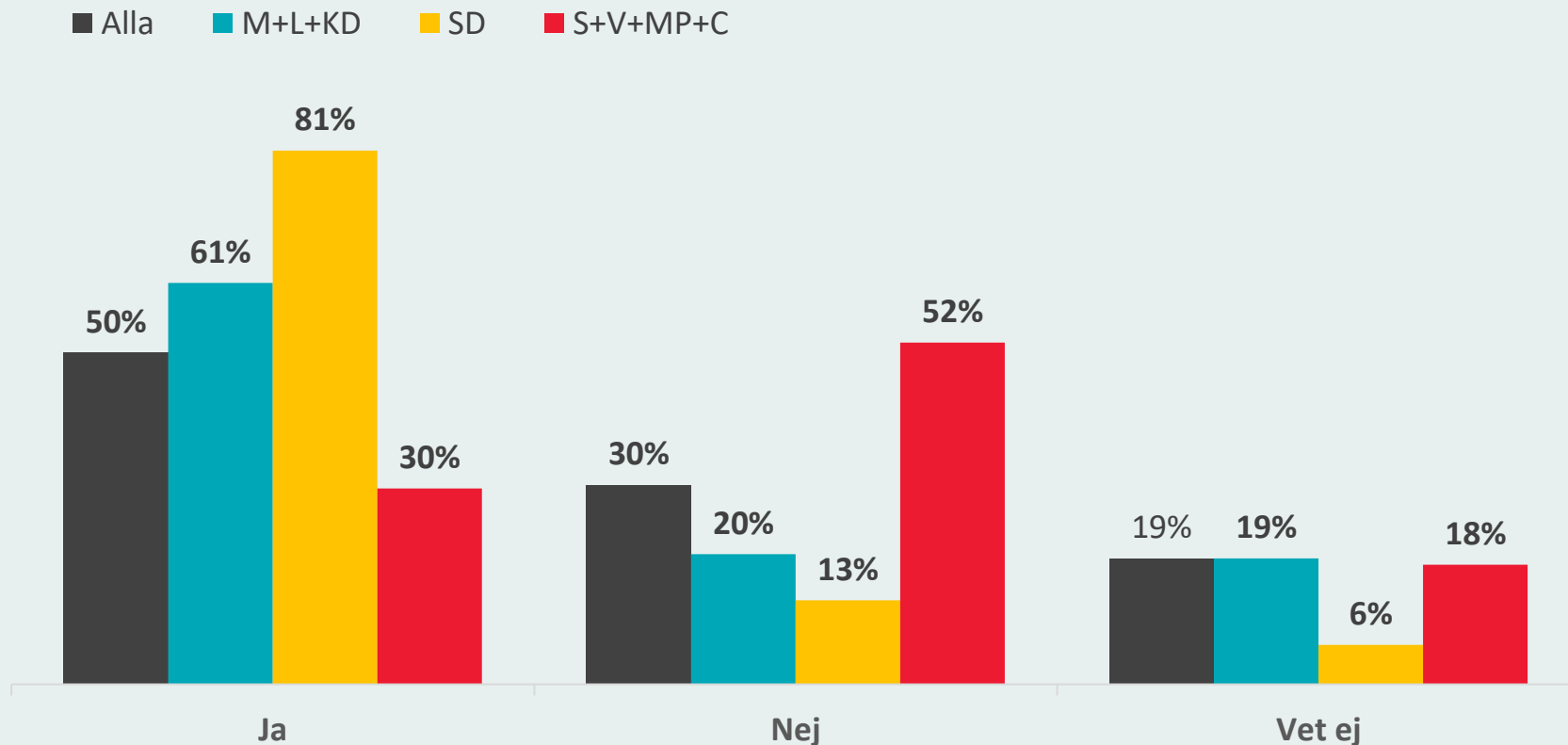
- Samma fråga som föregående sida

Den partipolitiska uppdelningen visar också en tydlig höger-vänster-dimension i synen på media, där många uppfattar medierna som "vänstervridna". Även om journalistikens uppdrag är att följa medieetiska principer, som att värna allas lika värde och skydda den enskilde från maktmissbruk, har medierna i stor utsträckning misslyckats med att förklara detta.

Över 90 % av svenskarna följer nyheter dagligen. Det finns alltså goda möjligheter för mediehusen att bemöta den genom att arbeta med ökad förståelse. Däremot fastnar de ofta i en strävan efter en balans mellan höger och vänster, vilket ibland leder till att extrema röster får oproportionerligt utrymme, något som riskerar att förstärka misstron.

Det finns inga snabba lösningar, men ett första steg är att medierna tar kritiken på allvar och försöker förstå varför de uppfattas som partiska.

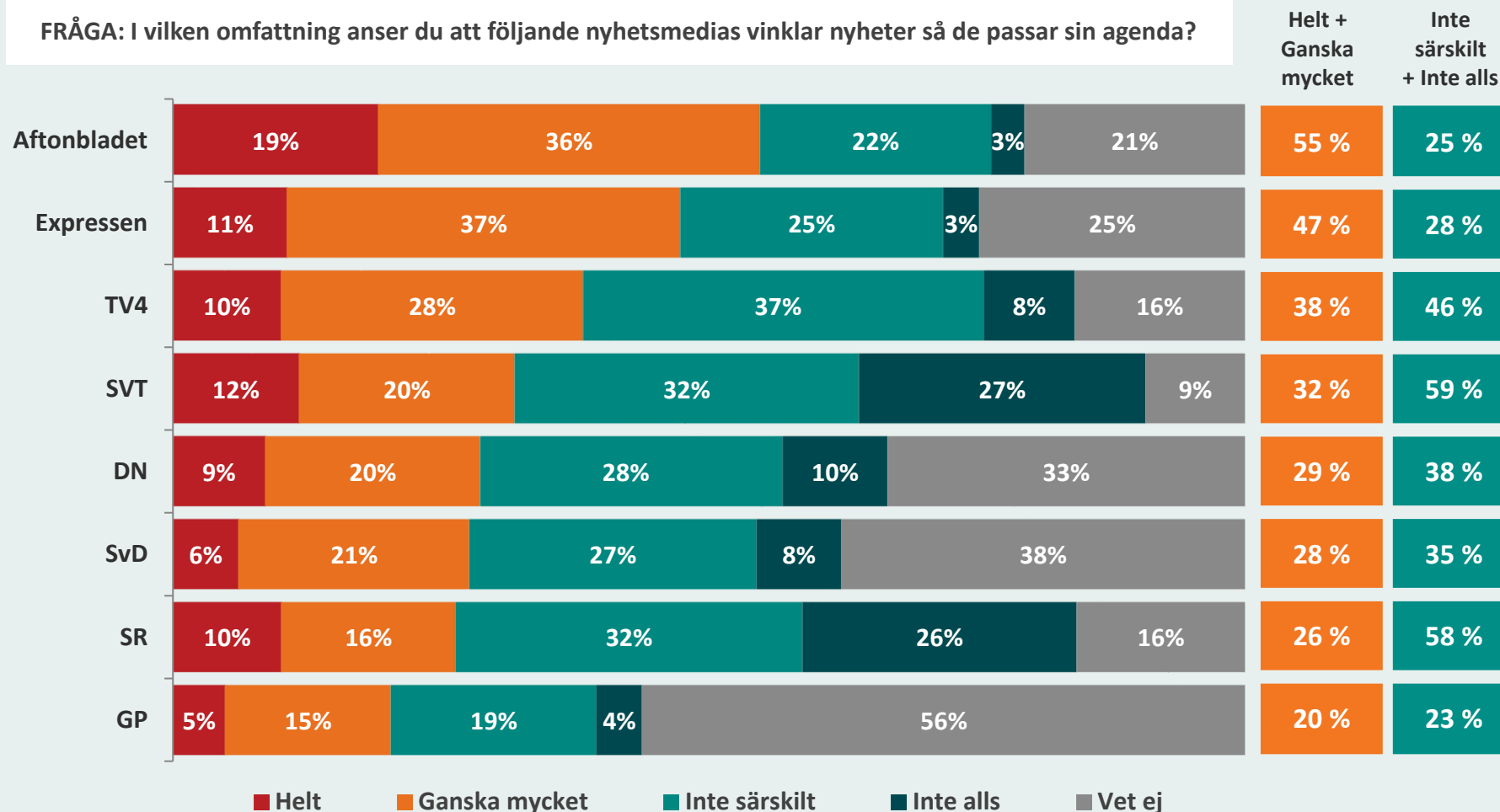
FRÅGA: Anser du att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter så de passar deras egen agenda?

BAS: 2025 (n=1099)

Drygt hälften tycker att Aftonbladet vinklar nyheterna efter deras egen agenda

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att följande nyhetsmedias vinklar nyheter så de passar sin agenda?

BAS: 2025 (n=1099)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:
Helt + Ganska mycket

Aftonbladet (55%)

- Man mellan 35-49 år (63%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (60%)
- Anser att demokratin är hotad (60%)
- Anser att dagens politiker försvagar demokratin (60%)
- Upplever inte att politikerna har förtroende för oss som väljare (62%)

Expressen (47%)

- Boende i: Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (53%)
- Anser att demokratin är hotad (55%)
- Anser att dagens politiker försvagar demokratin (56%)
- Upplever inte att politikerna har förtroende för oss som väljare (54%)

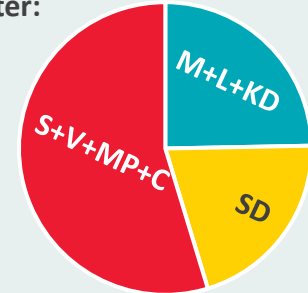
TV4 (38%)

- Ålder: 35-49 år (44%)
- Man mellan 35-49 år (47%)
- Hushållsinkomst: 300k-499k (45%)
- Boende i: Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (46%)
- Anser att demokratin är hotad (49%)
- Anser att dagens politiker försvagar demokratin (50%)
- Upplever inte att politikerna har förtroende för oss som väljare (50%)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

- Public Service

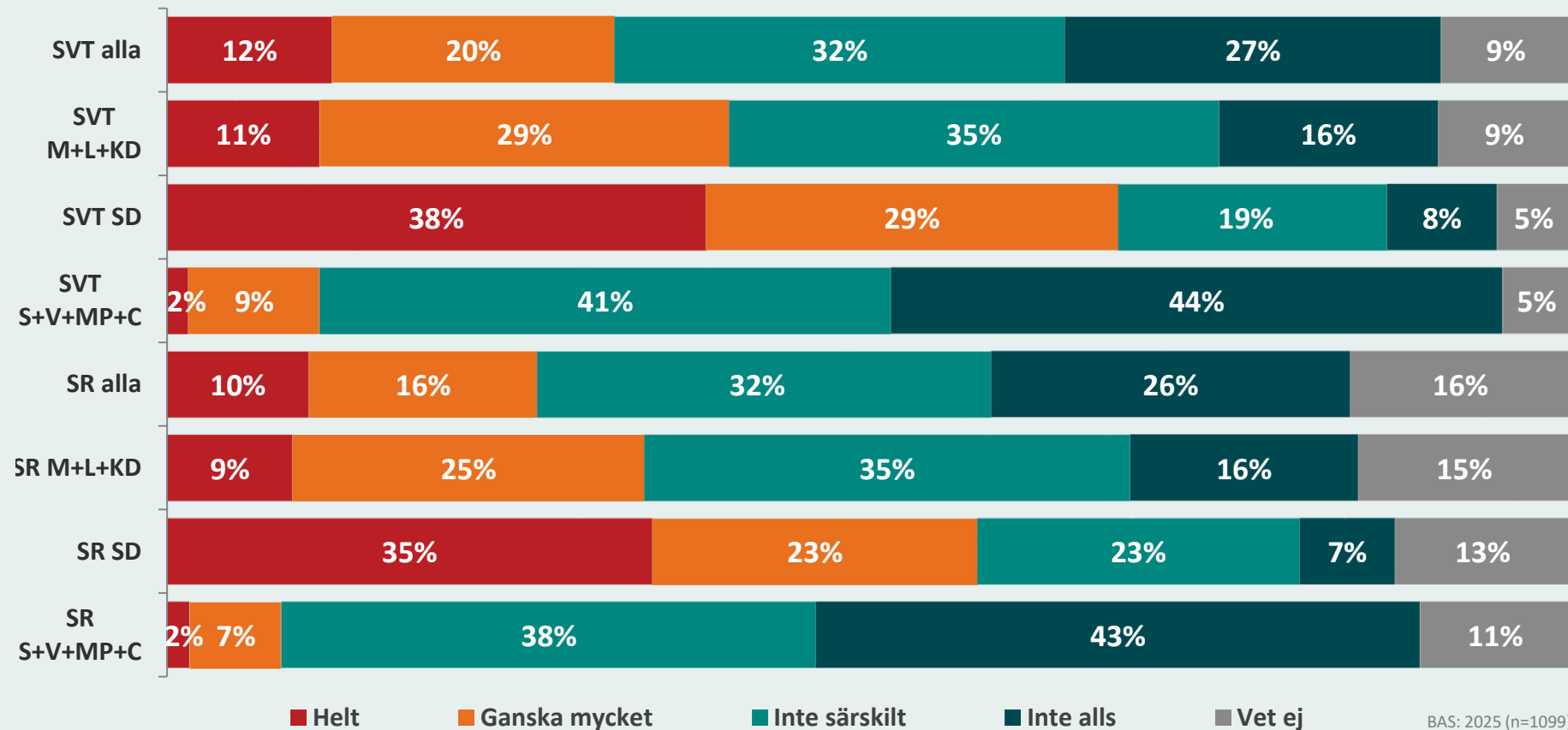
Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att följande nyhetsmedias vinklar nyheter så de passar sin agenda?

SVT och SR är bland de aktörer som åtnjuter högst förtroende i Sverige. Samtidigt finns det grupper i samhället som hyser en djup misstro mot public service.

Det är viktigt att förstå denna misstro och bemöta den, inte genom att sträva efter en så kallad "falsk balans", där olika politiska perspektiv ges lika mycket utrymme oavsett relevans, utan genom att fokusera på kärnuppdraget: Att bedriva oberoende, granskande journalistik i medborgarnas tjänst.

BAS: 2025 (n=1099)

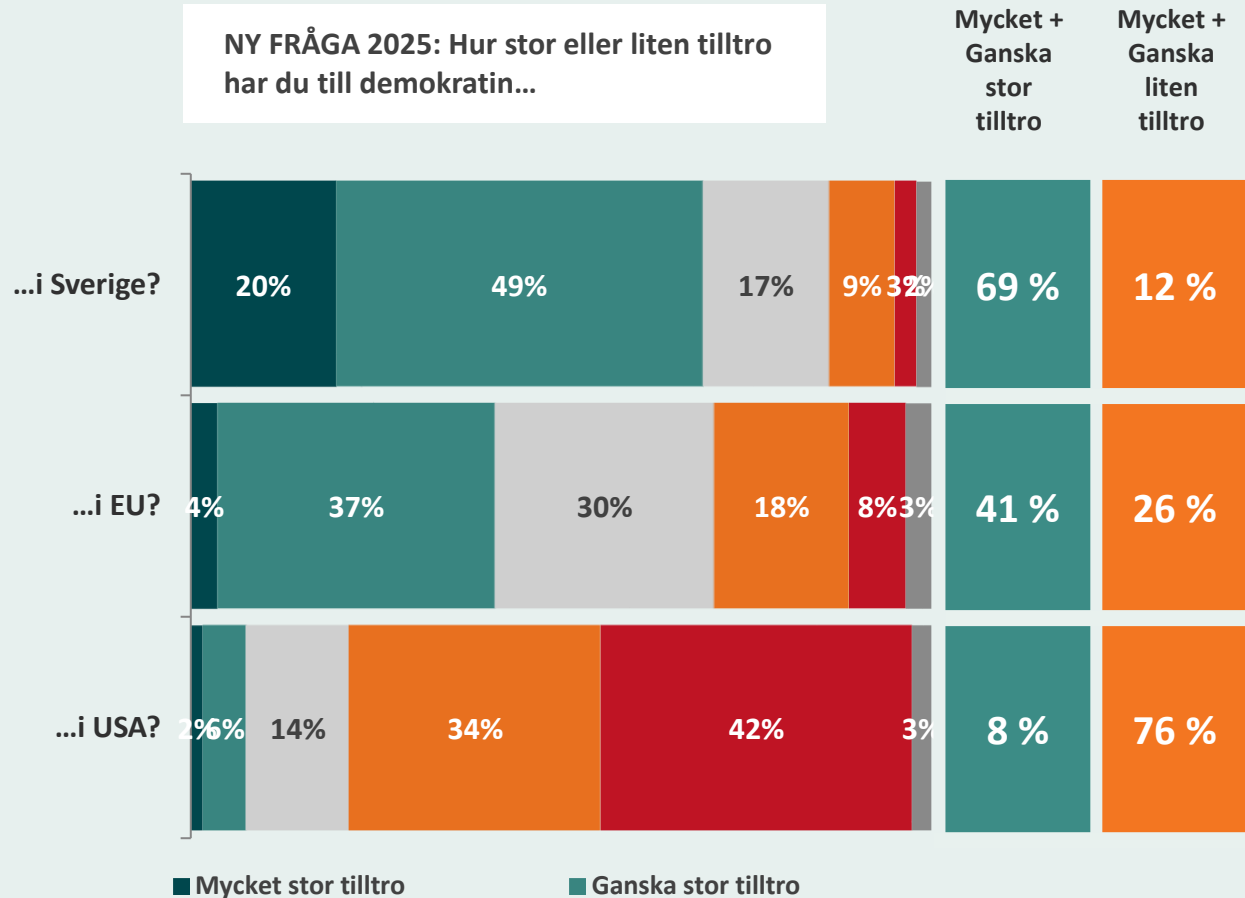
Sju av tio har tilltro till demokratin i Sverige

Tilltron till svensk demokrati är hög, men den kan och bör stärkas ytterligare.

Som kontrast har svensken helt tappat förtroendet för demokratin i USA. När det gäller EU upplevs den demokratiska processen som avlägsen, trots att ungefär hälften av Sveriges lagar stiftas på EU-nivå. Beslut från EU framställs ofta som att det sker på en annan planet och saker bara händer. Vi får höra att "EU bestämt" saker som vi i Sverige måste följa.

Sverige skiljer sig från många andra medlemsländer genom att i högre grad implementera EU-regler fullt ut, särskilt när de riktar sig till medborgare. Samtidigt är undantag vanligare när det offentliga omfattas. Ett exempel är att kommuner fått undantag från källsorteringskrav, medan hushåll förväntas följa klädsorteringsregler trots bristande infrastruktur, vilket har lett till praktiska problem.

Denna obalans bidrar till en bild av EU som en byråkratisk överbyggnad snarare än en demokratisk aktör. Att svenska politikernas roll i EU inte granskas lika noggrant som på nationell nivå förstärker denna uppfattning och påverkar tilltron till EU:s demokrati.

BAS: 2025 (n=1099)

Signifikanta skillnader mot totalen
Följande undergrupper svarar i högre grad: Mycket + Ganska stor tilltro

I Sverige (69%)

- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (77%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (75%)
- Hushållsinkomst: 800k- (75%)
- Boende i: Stockholm (75%)
- Anser inte att demokratin är hotad (88%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (93%)

I EU (41%)

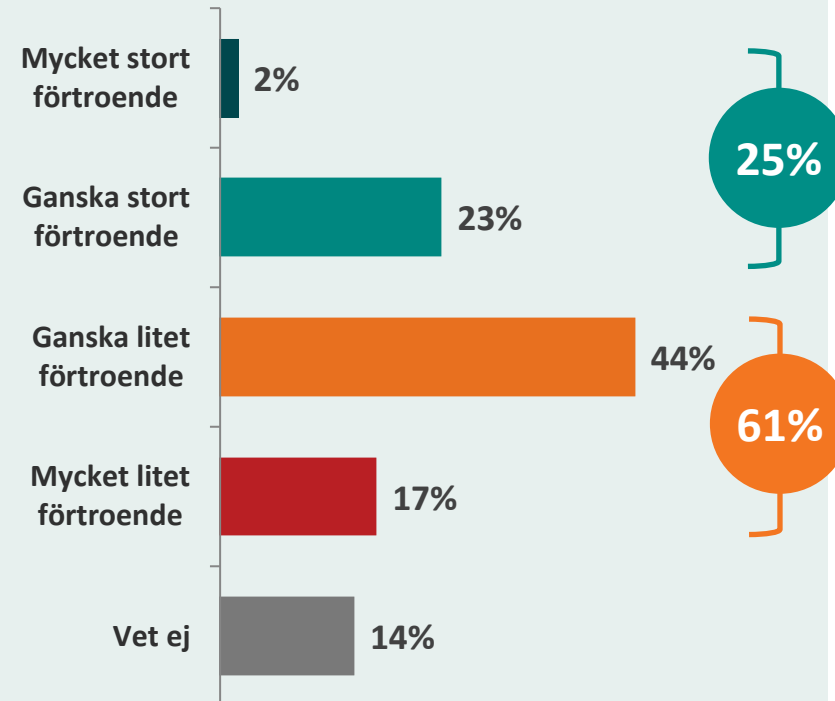
- Ålder: 18-34 år (47%)
- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (49%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (47%)
- Boende i: Storstäder och storstadsnära kommuner (48%)
- Boende i: Stockholm (51%)
- Anser inte att demokratin är hotad (58%)
- Upplever att politikerna har förtroende för oss som väljare (68%)

I USA (8%)

- Man mellan 35-49 år (16%)
- Man mellan 50-64 år (16%)

En klar majoritet anser inte att politikerna har förtroende för väljaren

NY FRÅGA 2025: Hur stort eller litet förtroende upplever du generellt att politiker har för dig som väljare?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Mycket + Ganska stort förtroende (25%)

- Arbetar inom: Kommun (39%)
- Boende i: Västsverige (31%)
- Anser inte att demokratin är hotad (34%)

Mycket + Ganska litet förtroende (61%)

- Man mellan 65-84 år (69%)
- Hushållsinkomst: 300k-499k (69%)
- Boende i: Större städer och kommuner nära större stad (66%)
- Boende i: Östra Mellansverige (73%)
- Anser att demokratin är hotad (71%)
- Anser att dagens politiker försvagar demokratin (77%)

BAS: 2025 (n=1099)

61 % av svenskarna tror inte att politiker har förtroende för väljarna. Det är en allvarlig signal som måste tas på största allvar av de folkvalda.

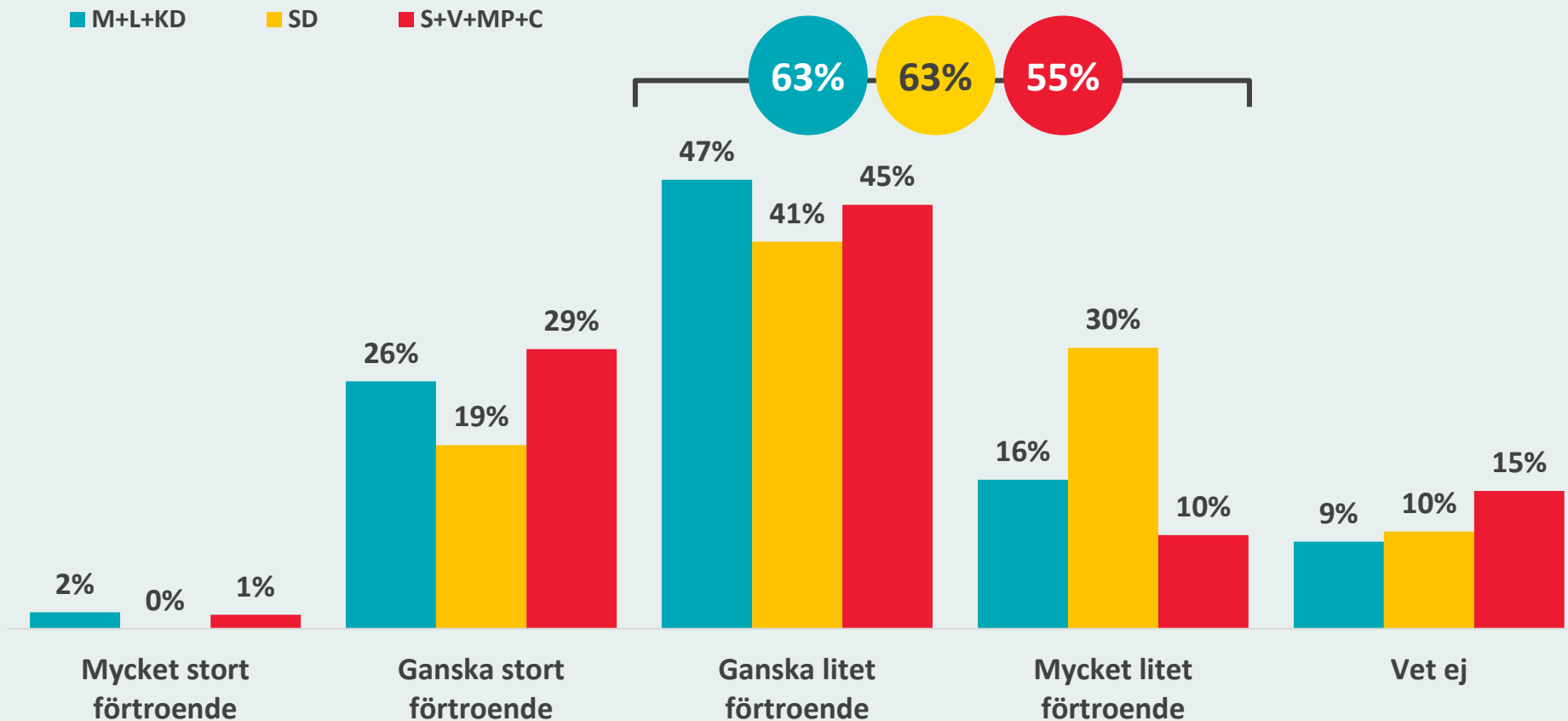
Som politiker kan man inte avfärda väljarnas misstro genom att hävda att de har fel. I stället krävs att man visar tillit till medborgarna och tar deras åsikter och oro på allvar. Om det finns missförstånd eller felaktiga uppfattningar är det politikens ansvar att förklara, informera och bidra till ökad förståelse.

Politiken vilar på svenskarnas förtroende för demokratin. Om detta förtroendekapital inte vårdas och fylls på, utan enbart förbrukas, riskerar det demokratiska mandatet att urholkas och medborgarna känner sig inte lyssnade på eller representerade.

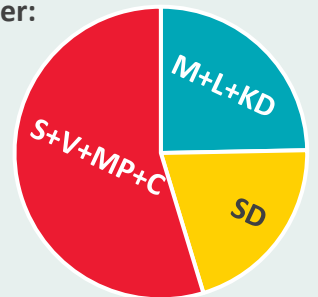
PARTIPOLITISKA SKILLNADER

- Samma fråga som föregående sida

NY FRÅGA 2025: Hur stort eller litet förtroende upplever du generellt att politiker har för dig som väljare?

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

BAS: 2025 (n=1099)

KAPITEL 2:

CHEFERNAS SYN PÅ

DEMOKRATI OCH SAMHÄLLET

ÖVERGRIPANDE SLUTSATSER – *Cheferna om demokratin*

1. Demokratin upplevs som hotad – och cheferna vill agera

Hälften av cheferna i Sverige anser att demokratin är hotad. En tydlig majoritet anser att regeringen och politiska beslutsfattare har störst ansvar för utvecklingen i samhället – men cheferna pekar också ut företag och organisationer som viktiga aktörer. Nio av tio chefer tycker att deras företag bör ta ett aktivt ansvar för att värna demokratin, och nästan alla (98 %) anser att demokratin är värd att försvara.

2. Finns ett stort engagemang – men aktivitetsgraden varierar

Trots det breda stödet uppger 55 % av cheferna att deras organisationer bedriver ett aktivt arbete för att värna demokratin. Tre av tio säger att inget arbete bedrivs alls. Chefer i offentliga verksamheter uppger en högre aktivitetsgrad än chefer i privat sektor. En tredjedel av cheferna uppger att högsta ledningen arbetar aktivt med frågan – medan ungefär hälften uppger att frågan berörs ibland eller inte alls. Samtidigt tycker 63 % av cheferna att det är en del av chefsrollen att värna demokratin. Här finns ett tydligt gap mellan ambition och faktisk handling.

3. Amerikansk politik påverkar svenska företag – direkt och indirekt

Den senaste politiska utvecklingen i USA, där mångfalds- och jämlikhetsarbete begränsats inom delar av den offentliga verksamheten, väcker oro även i svenska chefsled. Två av tre chefer instämmer i att företag/organisationer med koppling till USA sannolikt kommer minska sitt arbete med dessa frågor. Lika många tror att företag generellt kommer bli mer ifrågasatta i sitt mångfaldsarbete framöver. Hälften av cheferna anser att denna utveckling redan nu fått konsekvenser. Men bara två av tio tror att den egna organisationen kommer påverkas konkret. Oro finns alltså, men synen på den direkta påverkan varierar

4. Outnyttjad kraft hos svenska chefer

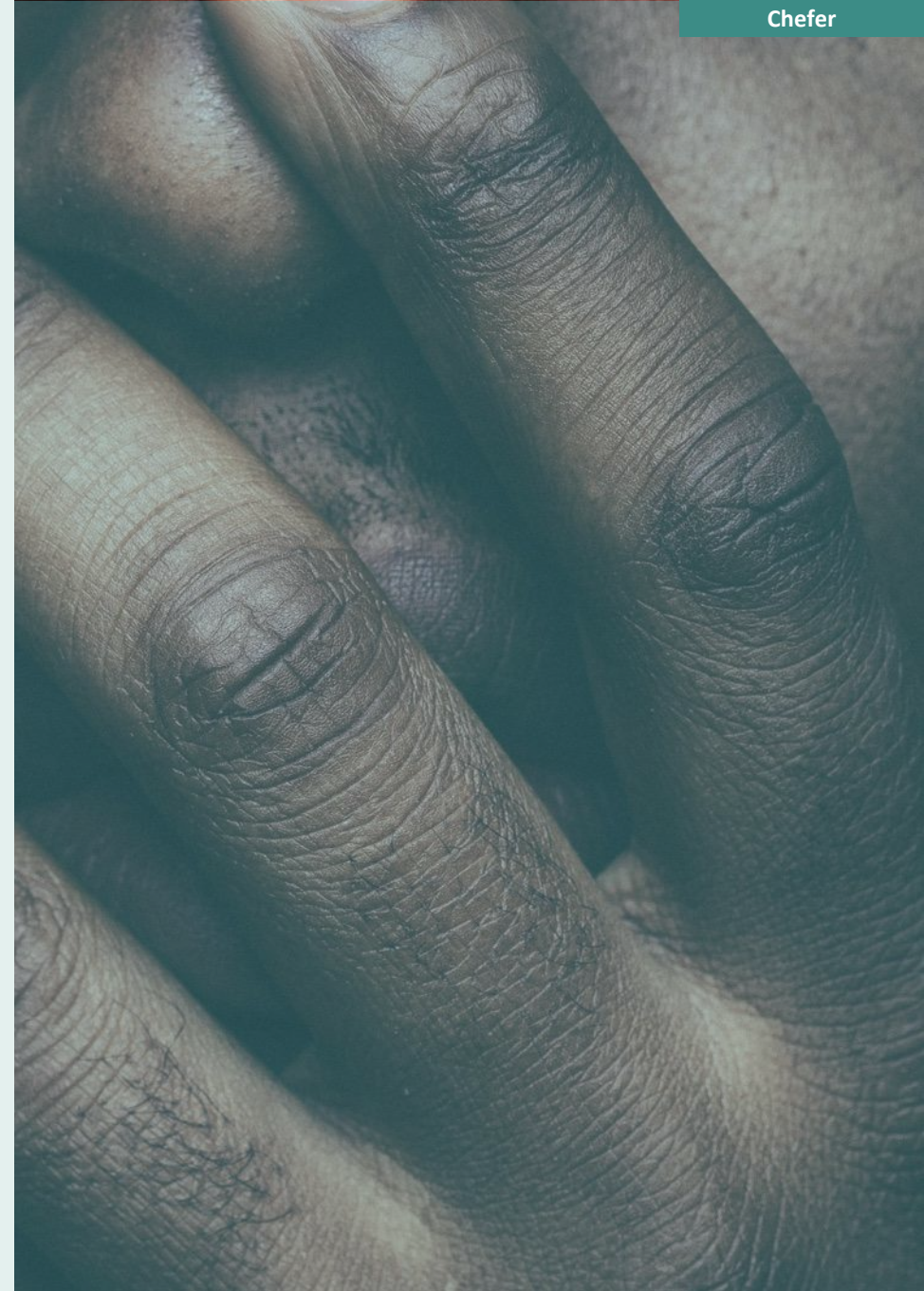
Chefer och ledare visar ett starkt engagemang i frågor som rör demokrati och samhällsansvar. I flera avseenden uppvisar de en högre ambitionsnivå än sina egna organisationer. Frågan om demokratins värde tycks för många chefer vara självklar – men inte alltid prioriterad i deras verksamheter. Det pekar på en outnyttjad potential: cheferna som drivkraft för företag och organisationer som vill ta ett tydligare ställningstagande i demokratifrågan.

Peter Blid,
senior rådgivare på Novus

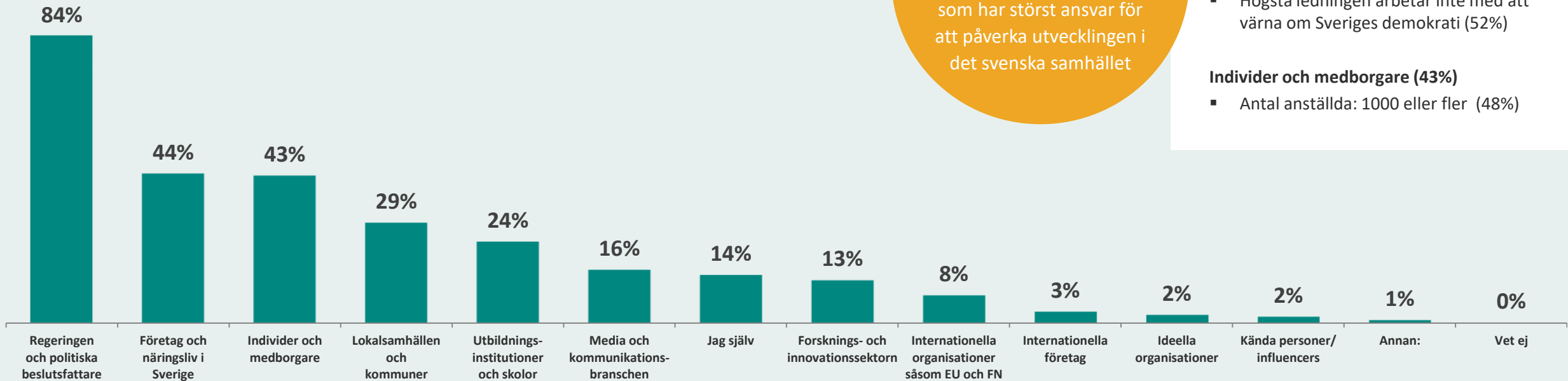
CHEFERNA:

**50 procent anser
att demokratin i
Sverige är hotad**

Majoriteten anser att regeringen och politiska beslutsfattare har störst ansvar att påverka utvecklingen i det svenska samhället

FRÅGA: Vem eller vilka anser du har störst ansvar för att påverka utvecklingen i det svenska samhället i positiv riktning?

Chefer inom offentlig sektor svarar i högre grad att det är regeringen och politiska beslutsfattare som har störst ansvar för att påverka utvecklingen i det svenska samhället

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Regeringen och politiska beslutsfattare (84%)

- Arbetar inom offentlig sektor (89%)

Företag och näringsliv i Sverige (44%)

- Utbildning: Gymnasium eller lägre (54%)
- Arbetar inom privat sektor (53%)
- Antal anställda: 200-999 (53%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (52%)

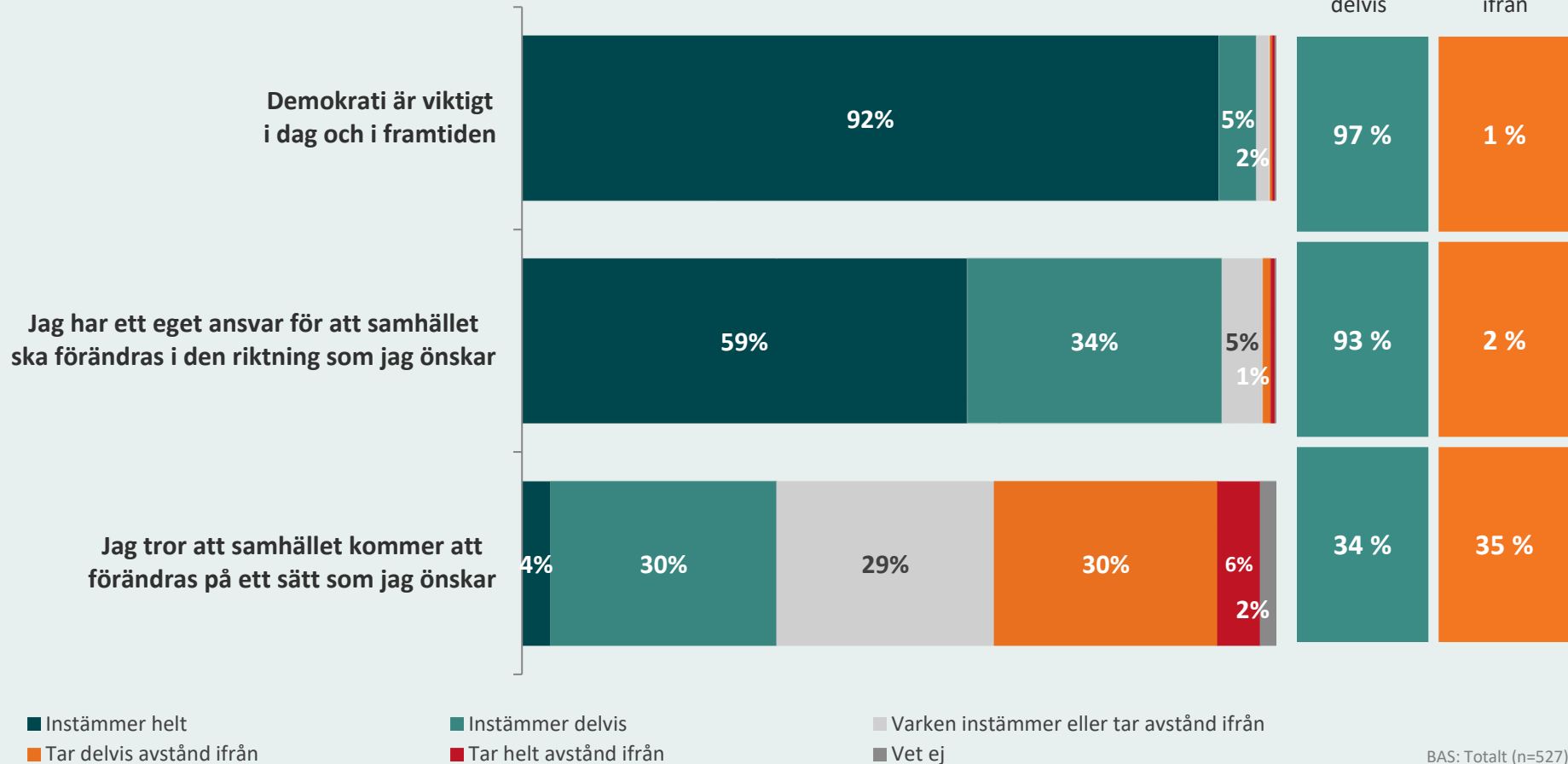
Individer och medborgare (43%)

- Antal anställda: 1000 eller fler (48%)

BAS: Totalt (n=526)

Nästan alla tycker att demokrati är viktigt i dag och i framtiden

FRÅGA: Hur väl instämmer du i följande påståenden?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Jag har ett eget ansvar för att samhället ska förändras i den riktning som jag önskar:

Instämmer (93%)

- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (98%)

Jag tror att samhället kommer att förändras på ett sätt som jag önskar Instämmer (34%)

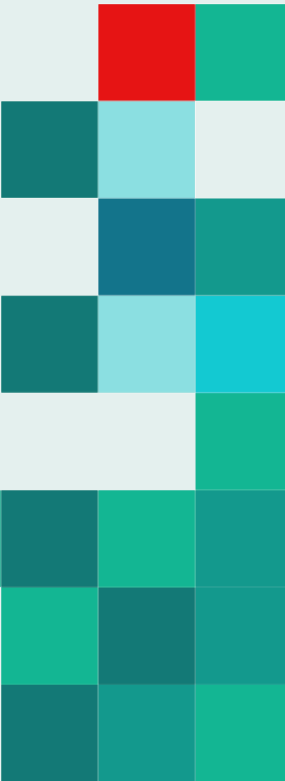
- Arbetar inom offentlig sektor (40%)
- Anser inte att demokratin i Sverige är hotad (41%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (41%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (43%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (41%)

Jag tror att samhället kommer att förändras på ett sätt som jag önskar – Instämmer inte (35%)

- Upplever att man inte kan påverka hur samhället förändras (43%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (45%)
- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (45%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (43%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (47%)

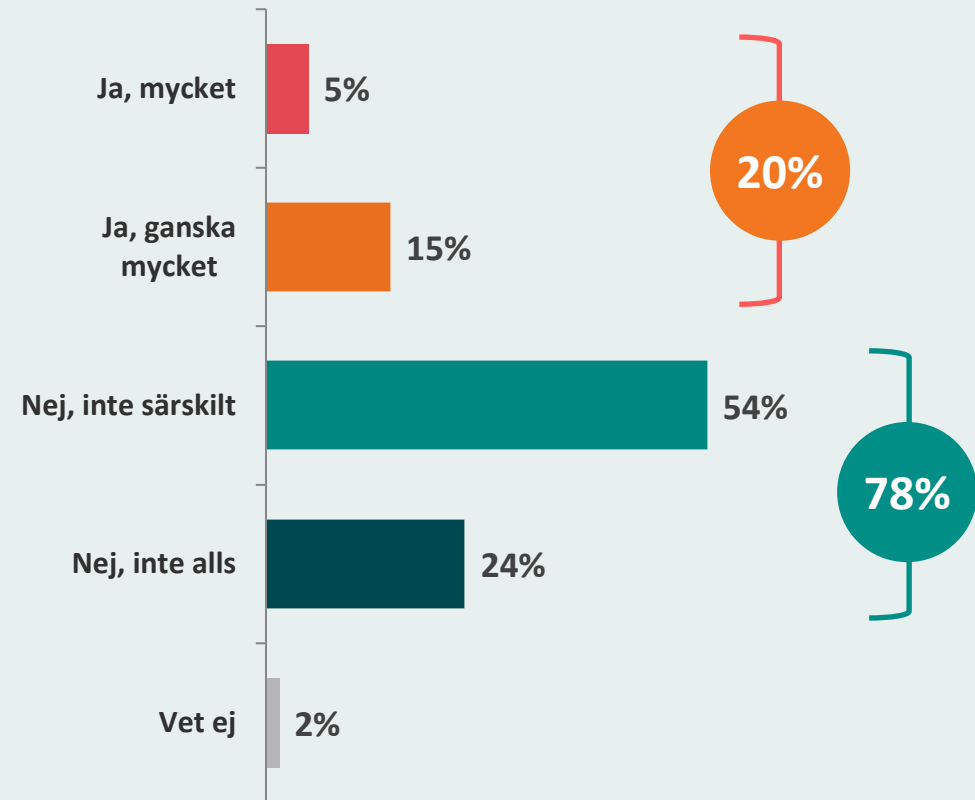
CITAT FRÅN ÖPPNA SVAR:

”Ta debatten när demokratiska värden är hotade, vara tydliga och stå upp för demokratiska värden både inåt organisationen och ut mot samhället. Sätta press på regeringen i frågor som påverkar demokratin negativt.”

Åtta av tio chefer är inte rädda att uttrycka sina åsikter om samhället

FRÅGA: Om du som chef uttrycker dina åsikter om samhället, är du då rädd för att du ska mötas av negativa konsekvenser (exempelvis i form av hat)?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ja, mycket + ganska mycket (20%)

- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (28%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (27%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (31%)

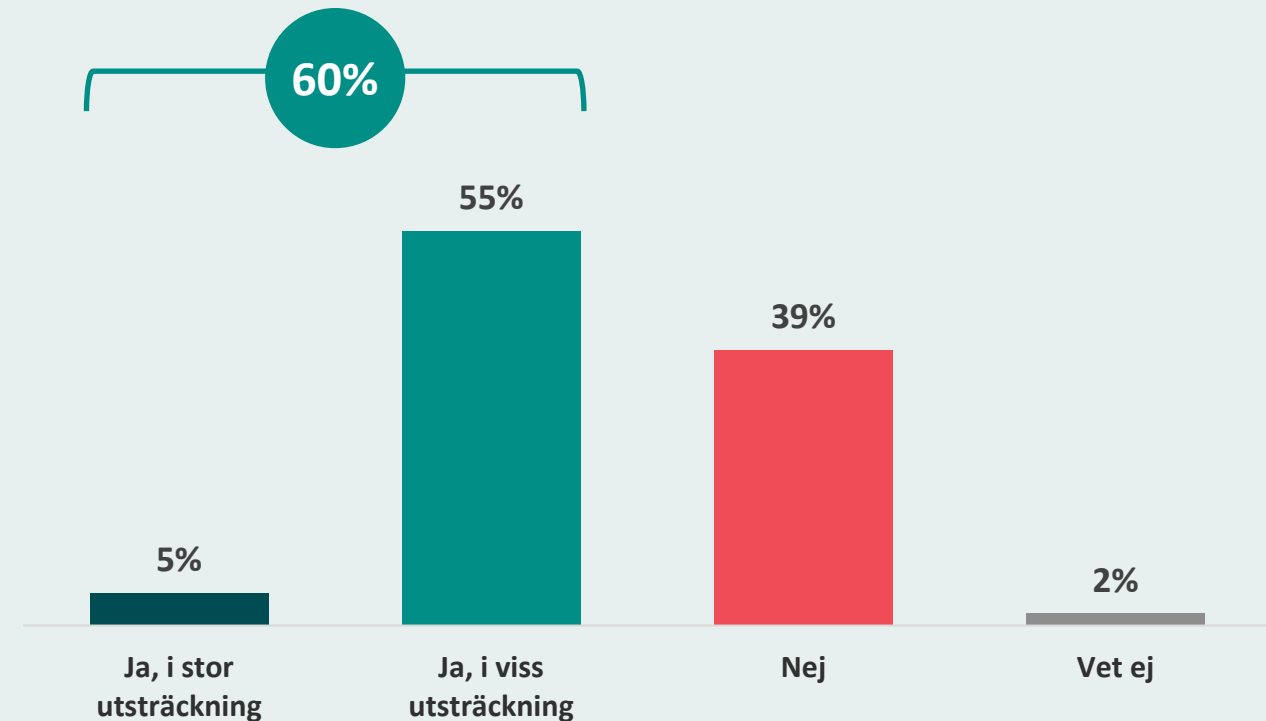
Nej, inte särskilt + inte alls (78%)

- Anser inte att demokratin i Sverige är hotad (84%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (83%)

BAS: Totalt (n=527)

Sex av tio chefer upplever att de kan påverka hur samhället förändras i Sverige i dag

FRÅGA: Upplever du att du som chef kan påverka hur samhället förändras i Sverige i dag?

BAS: Totalt (n=527)

Chefer inom privat sektor svarar i högre grad att de inte kan påverka hur samhället förändras i Sverige i dag

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Nej (39%)

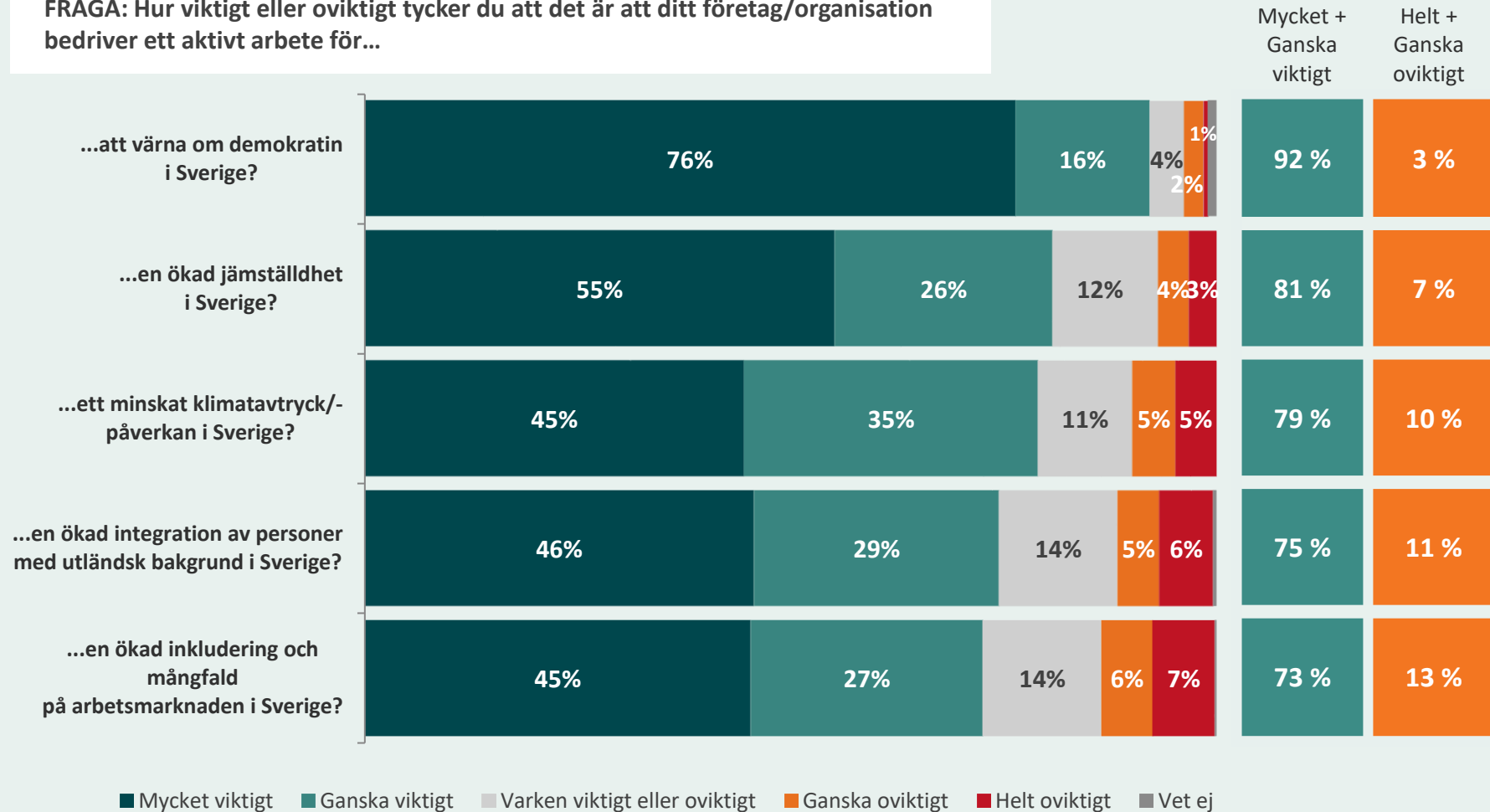
- Arbetar inom privat sektor (49%)
- Antal anställda: 25-199 (46%)
- De flesta anställda är inte universitets-/högskoleutbildade (49%)
- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (54%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (62%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (61%)

Ja, i stor + viss utsträckning (60%)

- Arbetar inom offentlig sektor (71%)
- Erfarenhet som chef: 21+ år (71%)
- De flesta anställda är universitets-/högskoleutbildade (65%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (72%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (75%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (72%)

Nio av tio chefer tycker det är viktigt att företaget bedriver aktivt arbete att värna demokratin i Sverige

FRÅGA: Hur viktigt eller oviktigt tycker du att det är att ditt företag/organisation bedriver ett aktivt arbete för...

BAS: Totalt (n=527)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:
Mycket + Ganska viktigt

En ökad jämställdhet i Sverige (81%)

- Kvinna (92%)
- Arbetar inom offentlig sektor (86%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (88%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (91%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (89%)

Att värna om demokratin i Sverige (92%)

- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (98%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (99%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (99%)

Ett minskat klimatavtryck/-påverkan i Sverige (79%)

- Kvinna (87%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (85%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (87%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (88%)

CITAT FRÅN ÖPPNA SVAR:

”Demokrati är en självklarhet i Sverige idag men med tanke på vad som händer i världen borde vi tänka på detta redan nu.”

Åtta av tio chefer instämmer i att företag bör ta större ansvar för demokratin

FRÅGA: Hur väl instämmer du i följande påstående?

Företag och organisationer bör ta ett större ansvar för att värna om demokratin i Sverige.

Kvinnliga chefer
svarar i högre grad
att företag bör ta ett
större ansvar för att
värna om demokratin
i Sverige

Signifikanta skillnader mot totalen

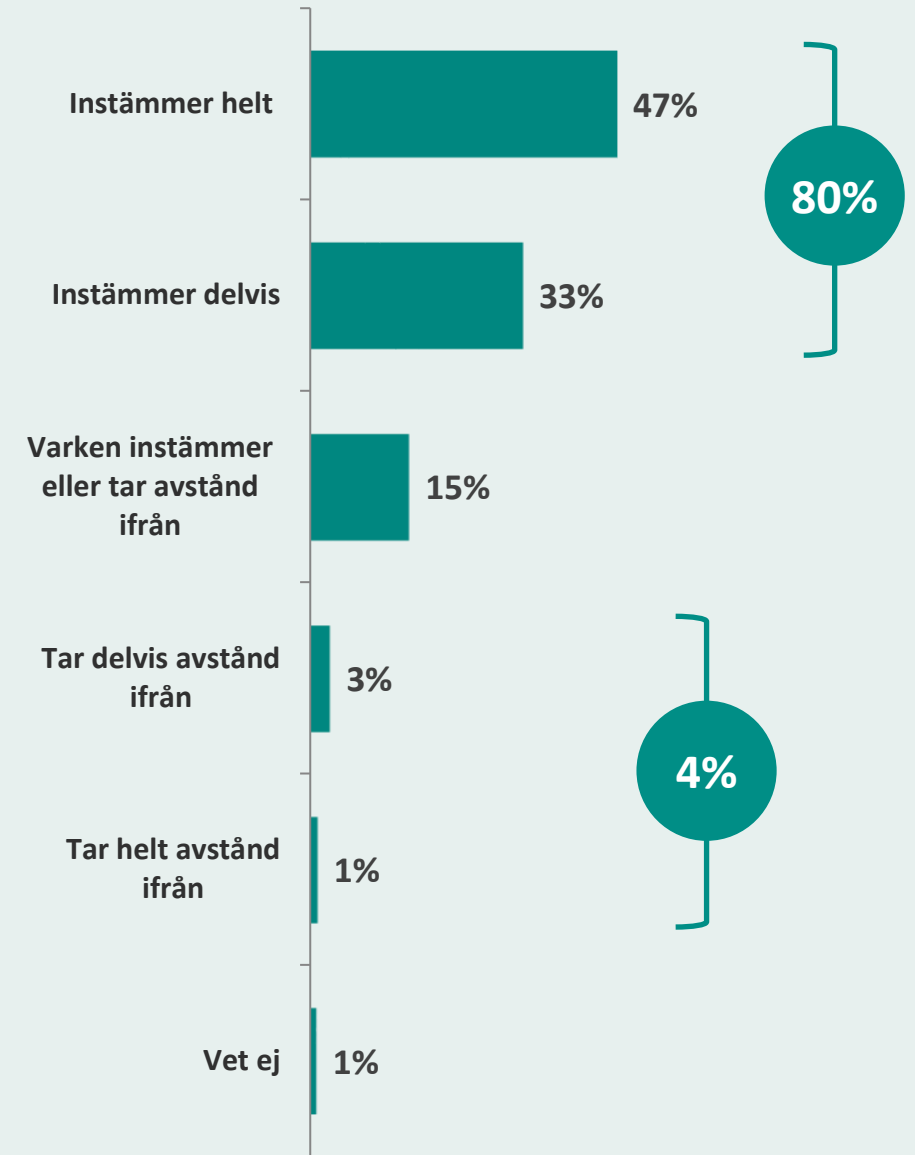
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Instämmer helt + delvis (80%)

- Kvinna (86%)
- Arbetar inom offentlig sektor (88%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (87%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (88%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (92%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (91%)

Tar delvis + helt avstånd ifrån (4%)

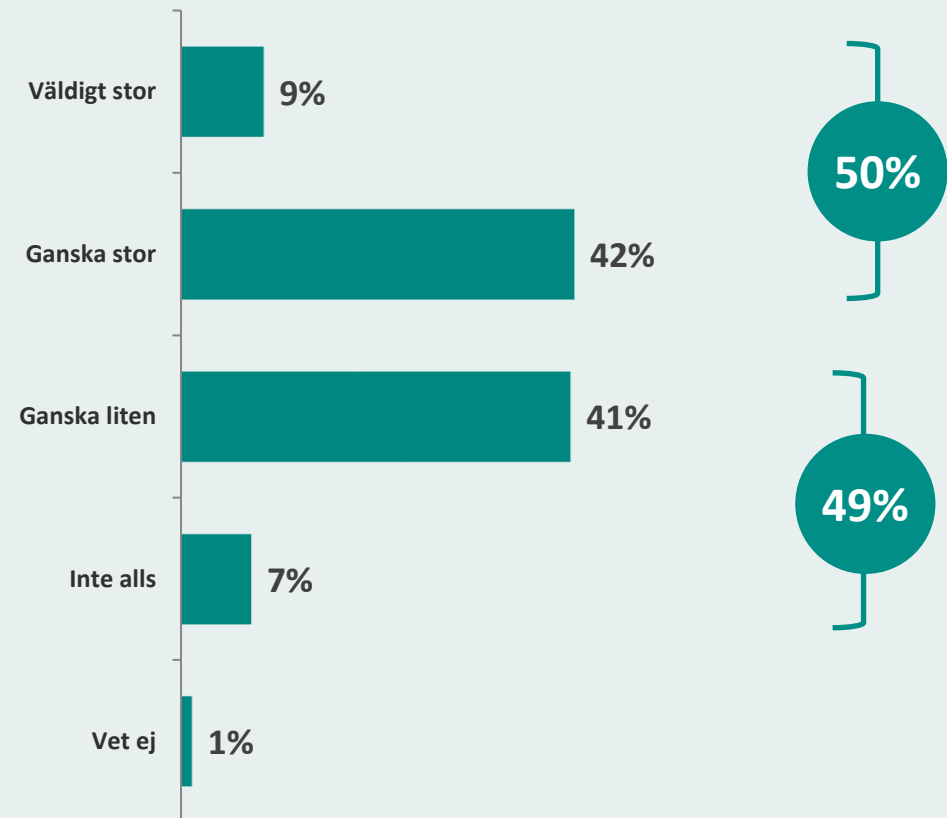
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (11%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (12%)

BAS: Totalt (n=527)

Hälften av cheferna anser att demokratin i Sverige är hotad

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad?

Vi frågade även chefer hur de ser på om demokratin i Sverige är hotad. Deras uppfattningar speglar i stort sett den bredare befolkningens med en relativt jämn fördelning. Hälften av cheferna tycker att demokratin är hotad i väldigt eller ganska stor utsträckning, medan ungefär lika hög andel anser motsatsen.

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Väldigt + Ganska stor (50%)

- De anställda är lika många universitets-/högskoleutbildade som ej universitets-/högskoleutbildade (63%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (57%)

Ganska liten + Inte alls (49%)

- Ålder: 18-49 år (58%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (58%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (58%)

BAS: Totalt (n=527)

Enligt cheferna är det största hotet mot demokratin påverkanskampanjer/ fake news på sociala medier

FRÅGA: Vad anser du är de tre största hoten mot demokratin i Sverige?
Oavsett i vilken omfattning du anser att demokratin är hotad i dag.
(Välj max tre svarsalternativ.)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Påverkanskampanjer/fake-news på sociala medier (46%)

- Kvinna (57%)
- Arbetar inom offentlig sektor (51%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (51%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (55%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (52%)

Kriminalitet (36%)

- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (44%)

Invandring/bristande integration (28%)

- Man (37%)
- Arbetar inom privat sektor (35%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (35%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (39%)

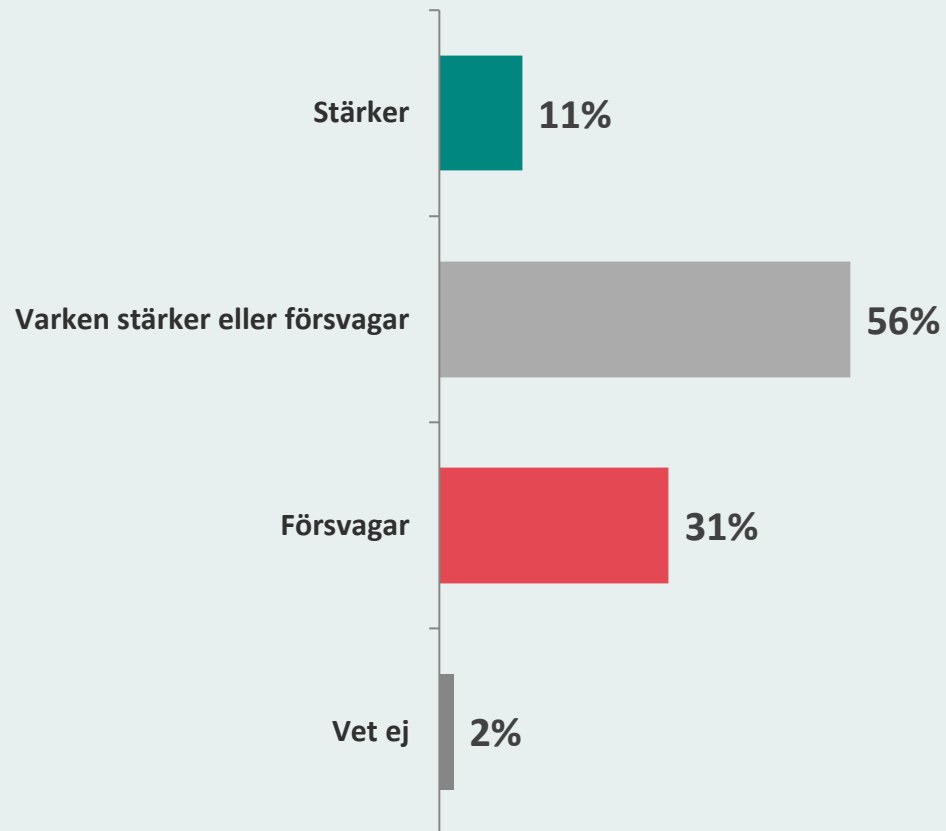
Manliga chefer svarar i högre grad att invandring/ bristande integration är det största hotet mot demokratin i Sverige

BAS: Totalt (n=527)

Tre av tio chefer anser att dagens politiker försvagar demokratin

FRÅGA: Anser du att dagens politiker stärker eller försvagar demokratin?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Varken stärker eller försvagar (56%)

- Antal anställda: 200-999 (66%)
- Anser inte att demokratin i Sverige är hotad (66%)

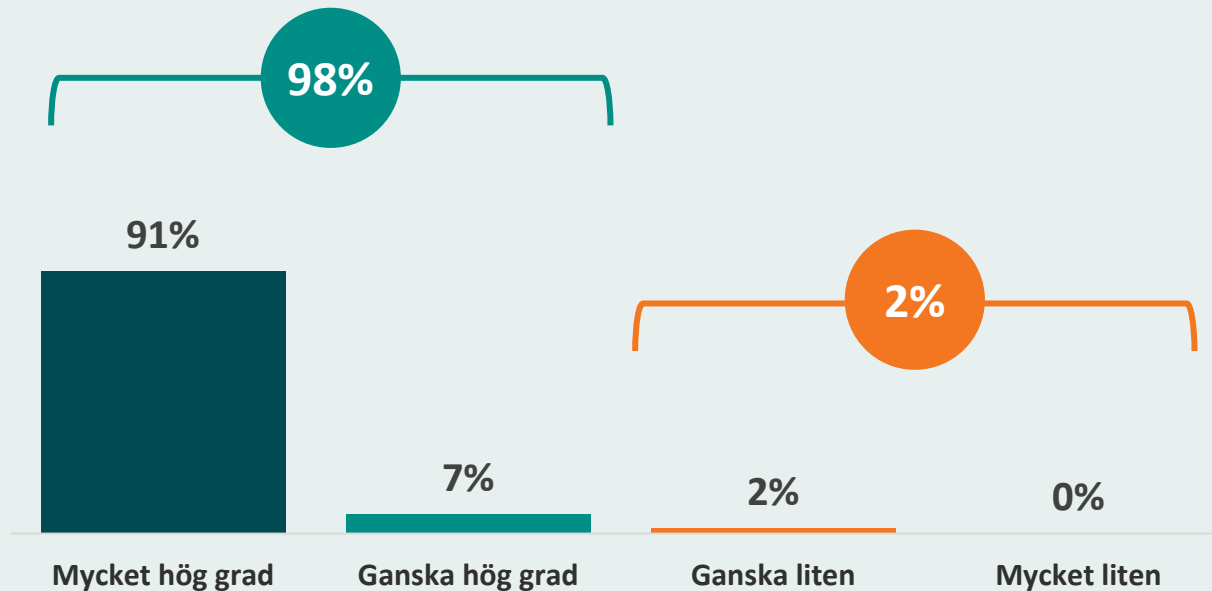
Försvagar (31%)

- Anser att demokratin i Sverige är hotad (45%)

BAS: Totalt (n=527)

Nästan samtliga anser att demokratin i Sverige är värd att försvara

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara?

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Mycket hög grad (91%)

- Upplever att man kan påverka hur samhället förändras i viss utsträckning (97%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (99%)

Ganska hög grad (7%)

- Ålder: 18-49 år (12%)
- Antal anställda: 25-199 (14%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (12%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (13%)

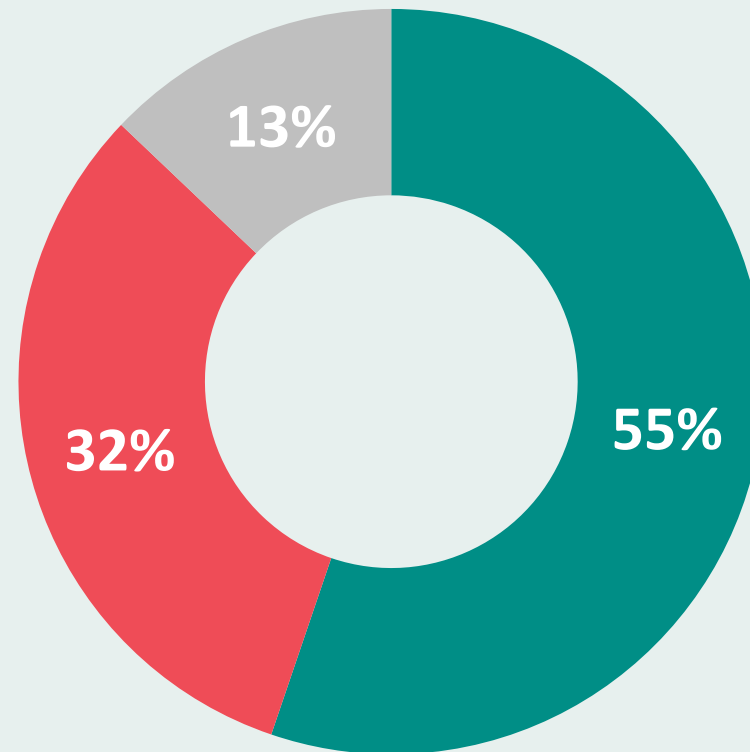
BAS: Totalt (n=527)

Drygt hälften upplever att företaget arbetar aktivt för demokratin

Sedan gick vi djupare och tog pulsen lite mer på cheferna. Målgruppen *chefer* valdes för att ge oss en inblick i företagets och organisationernas inre liv.

Vi frågade om de upplever att deras egen arbetsplats bedriver ett aktivt arbete för att värna demokratin i Sverige. Här ser vi att drygt hälften av cheferna svarar ja. Det finns däremot en tydlig skillnad mellan offentlig och privat sektor. Chefer inom offentlig sektor upplever i högre grad att ett sådant arbete bedrivs jämfört med chefer i privat sektor. Sammantaget är det alltså omkring hälften som upplever att det bedrivs ett aktivt arbete för att värna demokratin.

FRÅGA: Upplever du att ni inom företaget/organisationen bedriver ett aktivt arbete för att värna om demokratin i Sverige?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ja (55%)

- Kvinna (65%)
- Arbetar inom offentlig sektor (79%)
- Antal anställda: 1000 eller fler (61%)
- De flesta anställda är universitets-/högskoleutbildade (64%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (95%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (73%)

Nej (32%)

- Man (38%)
- Utbildning: Gymnasium eller lägre (47%)
- Arbetar inom privat sektor (48%)
- Antal anställda: 25-199 (40%)
- De flesta anställda är inte universitets-/högskoleutbildade (41%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (86%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (59%)

BAS: Totalt (n=527)

CITAT FRÅN ÖPPNA SVAR

*”Är ett företag
inkluderande, modigt och
öppet i sin kommunikation
så bidrar man.”*

Drygt tre av tio chefer uppger att högsta ledningen arbetar aktivt för att värna om demokratin i Sverige

För att sätta fokus på hur högsta ledningen inom dessa företag eller organisationer agerar i demokratifrågan ser vi en relativt splittrad bild. Ungefär en tredjedel av cheferna upplever att deras organisation arbetar aktivt med att värna om demokratin i Sverige.

Nästan lika många menar att frågan berörs ibland, medan en av fyra upplever att den inte alls är närvarande i organisationens arbete. Det tyder på ett visst bortfall i engagemang ju längre man arbetar med frågan, en slags "dropp off-effekt".

FRÅGA: Vad av följande stämmer in på ditt/din företag/organisation när det gäller ert arbete för att värna om demokratin i Sverige?

Högsta ledningen arbetar aktivt med detta

33%

Högsta ledningen berör detta ibland, men det är ingen fråga som prioriteras

30%

Högsta ledningen arbetar inte överhuvudtaget med detta

23%

Vet ej

14%

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Högsta ledningen arbetar aktivt med detta (33%)

- Kvinna (39%)
- Arbetar inom offentlig sektor (56%)
- Antal anställda: 1000 eller fler (41%)
- De flesta anställda är universitets-/högskoleutbildade (40%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (57%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (47%)

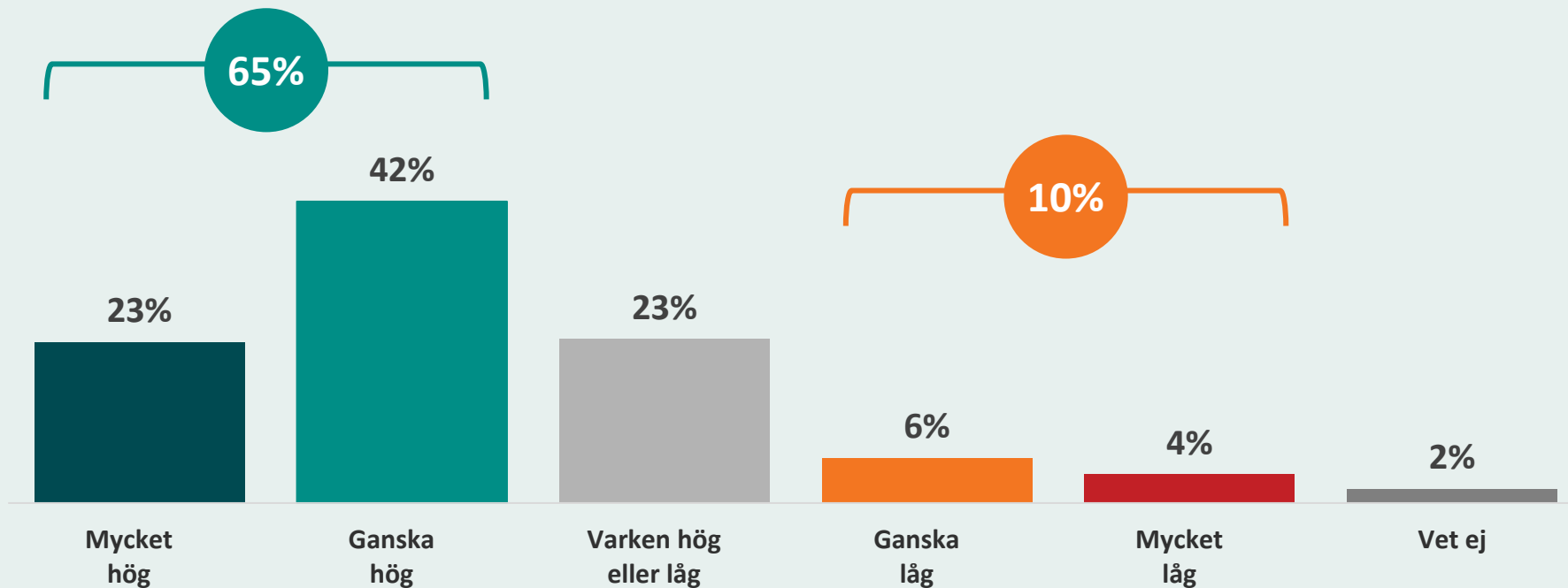
Högsta ledningen arbetar inte överhuvudtaget med detta (23%)

- Man (29%)
- Arbetar inom privat sektor (38%)
- Antal anställda: 25-199 (32%)
- De flesta anställda är inte universitets-/högskoleutbildade (29%)
- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (62%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (48%)

BAS: Totalt (n=527)

Två av tre chefer uppger att de har kunskap i sin chefsroll, för att bidra till att värna om demokratin i Sverige

FRÅGA: Hur hög eller låg kunskap upplever du att du har i din chefsroll, för att bidra till att värna om demokratin i Sverige?

BAS: Totalt (n=527)

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Mycket + Ganska hög (65%)

- Arbetar inom offentlig sektor (81%)
- Erfarenhet som chef: 21+ år (72%)
- De flesta anställda är universitets-/högskoleutbildade (73%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (71%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (85%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (92%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (81%)

Mycket + Ganska låg (10%)

- Ålder: 18-49 år (15%)
- Utbildning: Gymnasium eller lägre (24%)
- Arbetar inom privat sektor (18%)
- De flesta anställda är inte universitets-/högskoleutbildade (18%)
- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (23%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (31%)
- Att värna om Sveriges demokrati är inte en del av mitt chefsansvar (22%)

Sex av tio chefer anser att värna om demokratin i Sverige är en del av deras chefsansvar

Intressant nog, när vi riktar blicken mot frågan om detta ingår i chefsansvaret, visar det sig att en klar majoritet av cheferna anser att det gör det. Sex av tio chefer tycker att det är en del av deras ansvar att värna demokratin i Sverige. Även här ser vi en relativt stor skillnad mellan chefer i privat och offentlig sektor, men trots det är det tydligt att en majoritet i båda grupperna ser detta som viktigt. Resultatet indikerar ett starkare engagemang än vad som kanske tidigare förväntats.

Signifikanta skillnader mot totalen

Följande undergrupper svarar i högre grad:

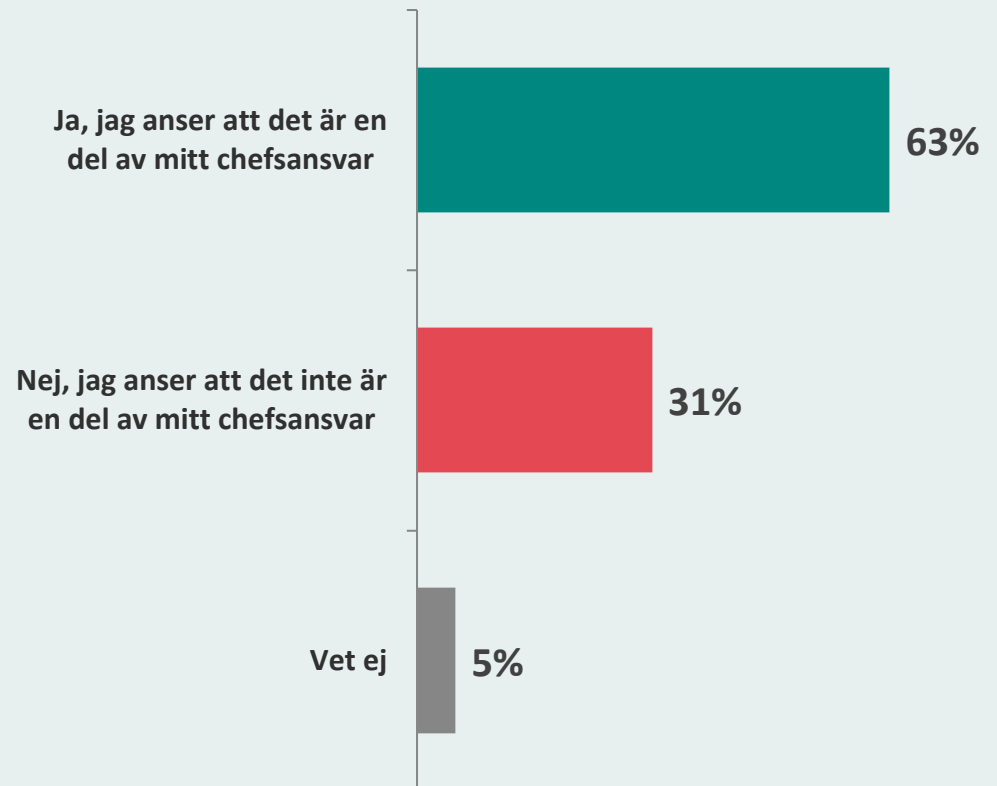
Ja, jag anser att det är en del av mitt chefsansvar (63%)

- Kvinna (74%)
- Arbetar inom offentlig sektor (85%)
- Antal anställda: 1000 eller fler (70%)
- Erfarenhet som chef: 21+ år (74%)
- De flesta anställda är universitets-/högskoleutbildade (69%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (69%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (84%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (91%)

Nej, jag anser att det inte är en del av mitt chefsansvar (31%)

- Man (40%)
- Ålder: 18-49 år (40%)
- Utbildning: Gymnasium eller lägre (43%)
- Arbetar inom privat sektor (48%)
- Erfarenhet som chef: 6-10 år (42%)
- De flesta anställda är inte universitets-/högskoleutbildade (37%)
- Anser inte att demokratin i Sverige är hotad (38%)
- Upplever inte att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (58%)
- Högsta ledningen arbetar inte med att värna om Sveriges demokrati (66%)

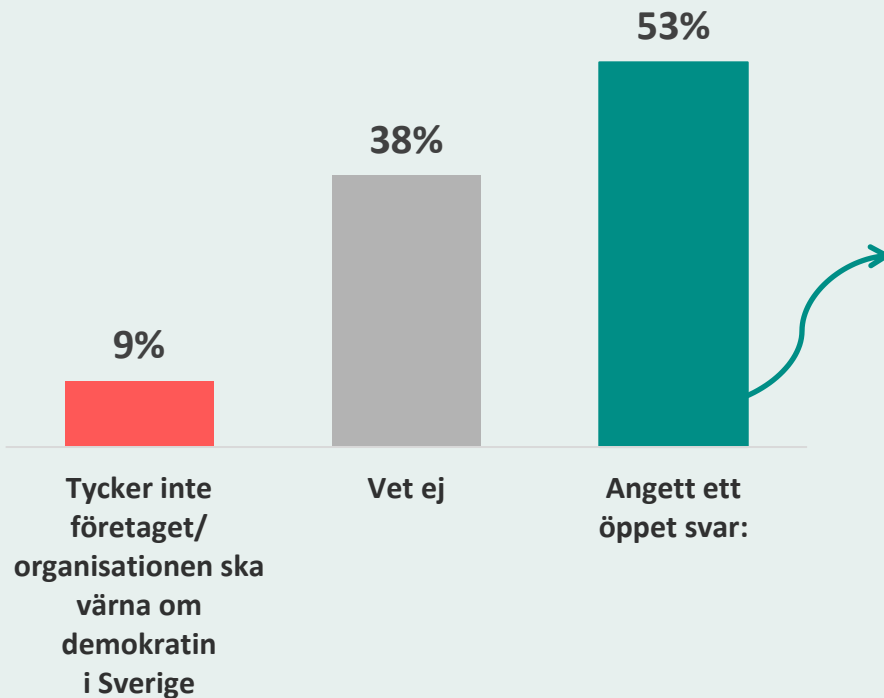
FRÅGA: Anser du att arbetet med att bidra till att värna om demokratin i Sverige är en del av ditt chefsansvar eller inte?

BAS: Totalt (n=527)

Sätt företag kan bidra till att värna demokratin i Sverige

FRÅGA: På vilket/vilka sätt anser du att ditt företag/organisation skulle kunna bidra till att värna om demokratin i Sverige?

BAS: Totalt (n=527)

Cheferna lyfter framför allt fram tre sätt som deras företag och organisationer kan värna om den svenska demokratin: genom att sprida kunskap och utbilda både medarbetare och allmänhet om demokratiska rättigheter och skyldigheter; genom att aktivt främja mångfald och inkludering så att alla röster får plats; samt genom att leva som man lär genom öppenhet, transparens och strikt efterlevnad av lagar och demokratiska beslutsprocesser.

"Att man är rättvis och låter alla åsikter bli hörda."

"Jobbar i en ideell organisation och kan informera och försöka påverka både allmänhet, företag och politiker"

"Fortsätta undervisa om demokrati, att utmana odemokratiska tankar"

"Upprätthålla och utveckla uppdraget myndigheten har."

"Följa de lagar och regler vi satt upp i Sverige. Till viss del som globalt företag, informera andra."

"Genom upplysning, utbildning och objektiv information till målgruppen."

"Vara mer vidsynt och se vad olika agerande kan ge på längre sikt. Att nu jobba blocköverskridande för att kunna stärka demokratin."

"Se till att påtala myndighetsaktivism och korruption i samband med affärer"

"Värna demokratiska processer."
"Uppmuntra tänkande och kreativa medarbetare."

"Inkludera demokratiska värderingar i sin verksamhetsidé/existens"

"Värna om allas lika värde, öppenhet, våga säga vad man tänker"

"Rättvisa, låta alla säga sin åsikt och få tala till punkt. Mindre hierarki"

"Meritbaserad rekrytering, värna om allas lika värde, värna om uttrycksfriheten"

"Arbeta med objektivitet. Undvik politiskt färgade frågor."

"Tydligt markera mot antidemokratiska uttryck och påtryckning"

"Genom att medvetandegöra och rikta sig ut mot medborgare mer"

Återkommande teman:

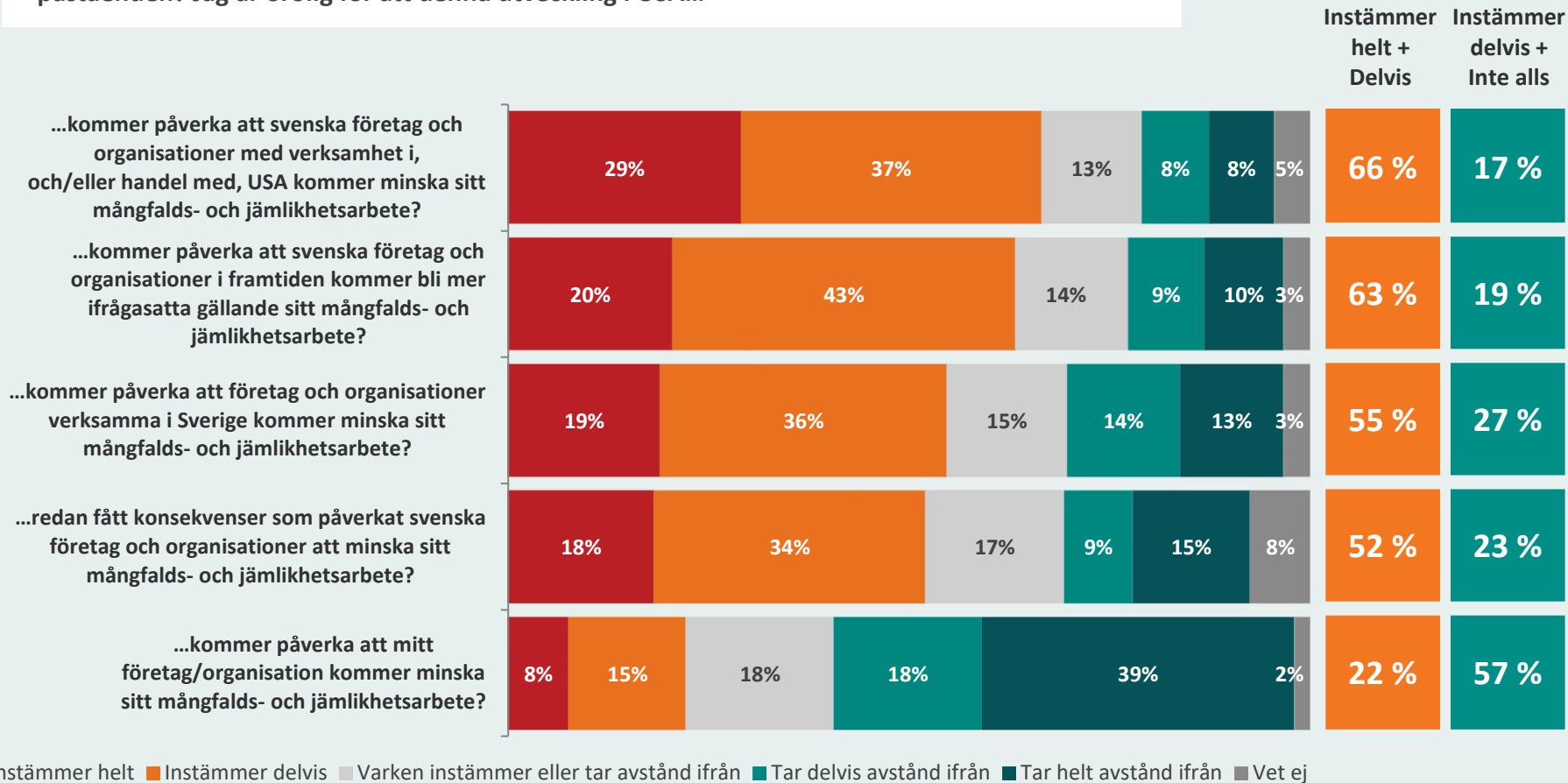
Utbildning & kunskapsspridning om demokrati

Mångfald, inkludering & allas lika värde

Följa lagar, regler, transparens & rättssäkerhet

Finns oro bland cheferna om att utvecklingen i USA kommer påverka även svenska företag och organisationer?

FRÅGA: Den amerikanska regeringen, under president Trump, har vidtagit åtgärder för att inskränka mångfalds- och jämlikhetsåtgärder inom den federala förvaltningen och även uppmanat europeiska företag att slopa sina mångfaldsprogram. **Hur väl instämmer du i följande påståenden? Jag är orolig för att denna utveckling i USA...**

BAS: Totalt (n=527)

Ett antal påståenden har testats för att undersöka upplevd påverkan från händelser och utveckling i USA, särskilt kopplat till mångfalds- och jämlikhetsarbete. Syftet har varit att få en bild av vad chefer bedömer kan få effekt på den svenska arbetsmarknaden.

Resultaten visar att det finns en tydlig oro bland chefer för att vissa tendenser i USA kan få genomslag även i Sverige. Många upplever en risk för att arbetet med mångfald och jämlikhet kan komma att ifrågasättas i högre grad, särskilt i företag med verksamhet eller handel kopplad till USA.

När det gäller det specifika påståendet om huruvida utvecklingen i USA kan leda till att det egna företaget eller organisationen minskar sitt arbete med mångfald och jämlikhet, är oron inte lika utbredd. Här är uppfattningen snarare att det främst är andra företag som kan komma att påverkas.

Sammanfattningsvis tyder resultaten på att många chefer uppvisar ett starkare personligt engagemang i frågor som rör att värna demokratin än vad deras företag eller organisationer som helhet gör. Det kan indikera en potentiell kraft att bygga vidare på.

Bilaga till föregående sida, med signifikanta skillnader mot totalen

FRÅGA: Den amerikanska regeringen, under president Trump, har vidtagit åtgärder för att inskränka mångfalds- och jämlikhetsåtgärder inom den federala förvaltningen och även uppmanat europeiska företag att slopa sina mångfaldsprogram. **Hur väl instämmer du i följande påståenden? Jag är orolig för att denna utveckling i USA...**

Följande undergrupper svarar i högre grad: Instämmer helt + delvis

Kommer påverka att företag och organisationer verksamma i Sverige kommer minska sitt mångfalds- och jämlikhetsarbete (55%)

- Kvinna (63%)
- Arbetar inom offentlig sektor (61%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (65%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (61%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (61%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (62%)

Kommer påverka att svenska företag och organisationer med verksamhet i, och/eller handel med, USA kommer minska sitt mångfalds- och jämlikhetsarbete (66%)

- Kvinna (72%)
- Arbetar inom offentlig sektor (76%)
- De flesta anställda är universitets-/högskoleutbildade (73%)

- Anser att demokratin i Sverige är hotad (72%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (75%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (77%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (75%)

Kommer påverka att svenska företag och organisationer i framtiden kommer bli mer ifrågasatta gällande sitt mångfalds- och jämlikhetsarbete (63%)

- Kvinna (68%)
- Arbetar inom offentlig sektor (71%)
- Anser att demokratin i Sverige är hotad (72%)
- Upplever att företaget man arbetar på bedriver ett arbete för att värna om demokratin i Sverige (69%)
- Högsta ledningen arbetar aktivt för att värna Sveriges demokrati (69%)
- Att värna om Sveriges demokrati är en del av mitt chefsansvar (70%)

BAS: Totalt (n=527)

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE - Allmänheten

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts på uppdrag av Novus tillsammans med våra fyra sponsorer, Ledarna, PEAB, Skandia och Sveriges kommunikatörer. De flesta av frågorna har undersökts tidigare år, och utvecklingen redovisas för varje enskild fråga.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

Pilarna i rapporten visar signifikant upp- eller nedgång jämfört mot mätningen under 2024.

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 1099

Fältperiod 22 - 30 maj 2025

Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten

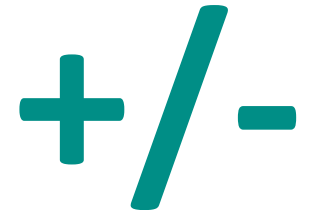

**Ålder:
18 – 84 år**

FELMARGINAL

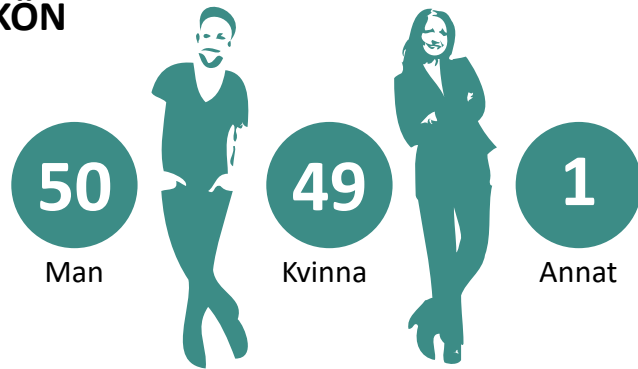
Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 1 000 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 2,5%
Vid utfall 50/50: +/- 3,1%

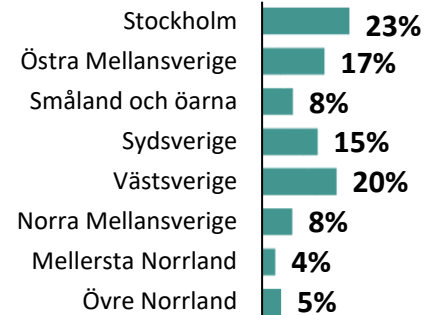

BAKGRUND – Allmänheten

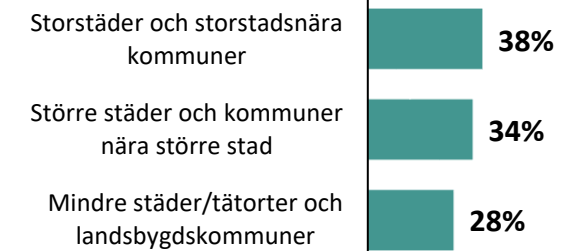
KÖN

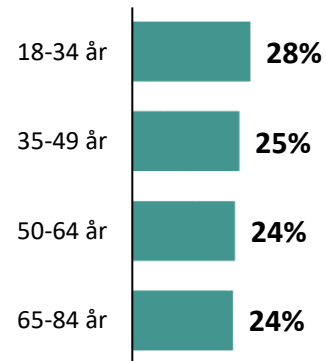
REGION

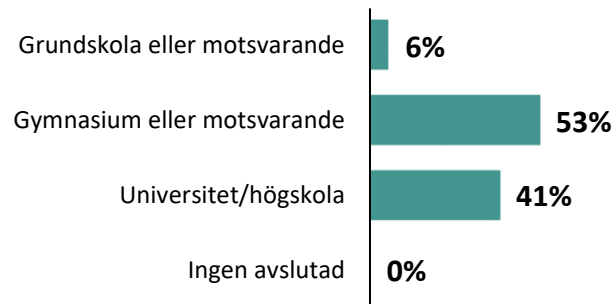
ORT

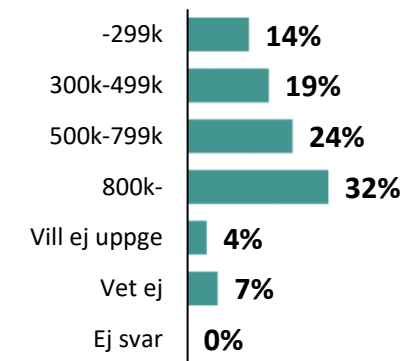
ÅLDER

UTBILDNING

HUSHÅLLSINKOMST

BAS: 2025 (n=1099)

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE - Chefer

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts på uppdrag av Novus tillsammans med våra fyra sponsorer, Ledarna, PEAB, Skandia och Sveriges kommunikatörer.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 527

Fältperiod: 22 maj – 1 juni 2025

Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

MÅLGRUPP

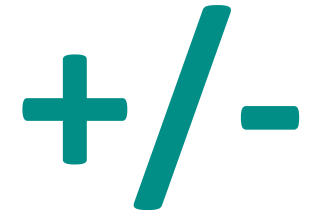
VD/ledningsgrupp, högre chefer och mellanchefer med minst 25 anställda eller fler, inom privat, offentlig och ideell verksamhet.

FELMARGINAL

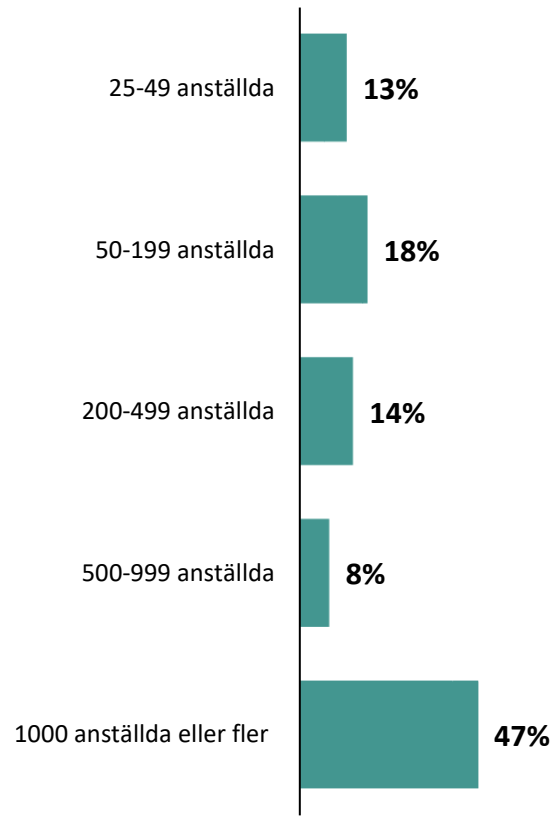
Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 500 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 3,5%
Vid utfall 50/50: +/- 4,4%

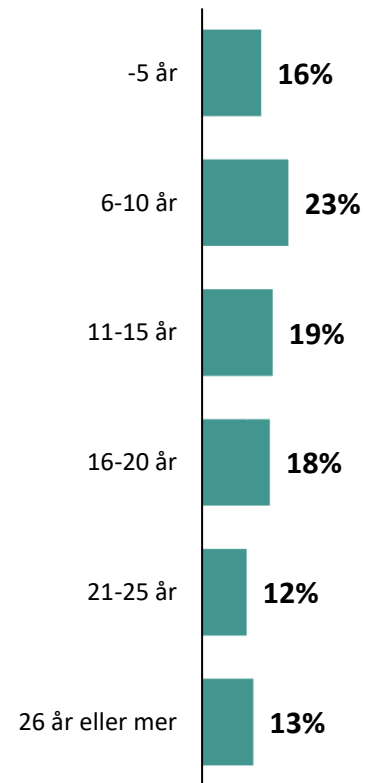

BAKGRUND – Chefer

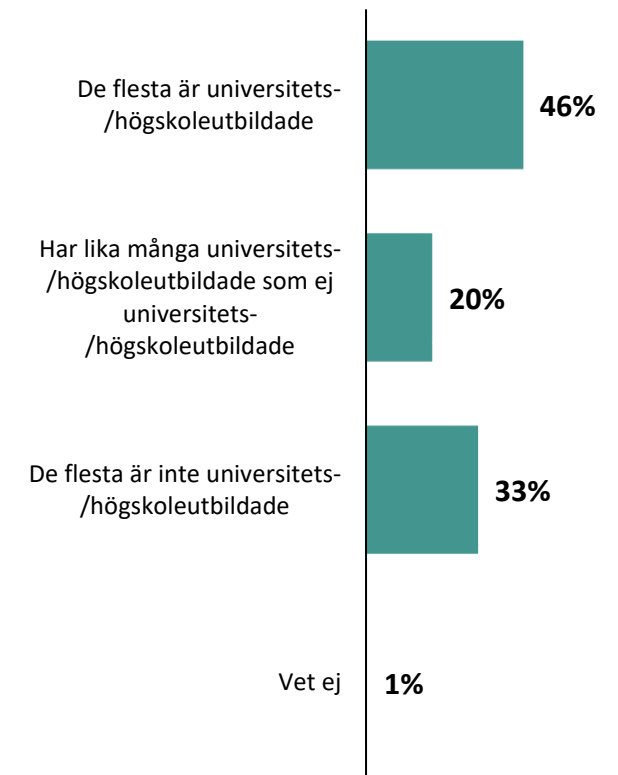
ANTAL ANSTÄLLDA

ERFARENHET SOM CHEF

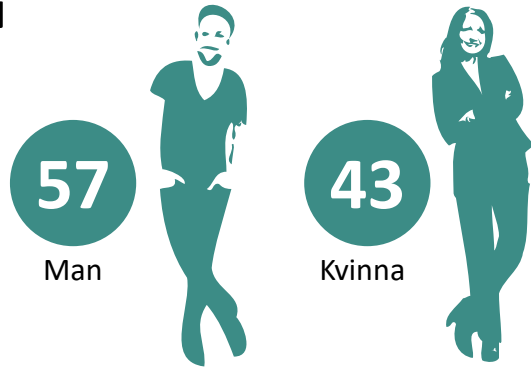
MEDARBETARNAS UTBILDNINGSNIVÅ

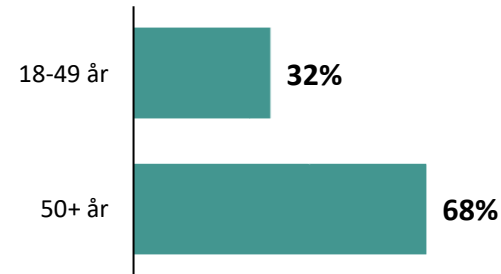
BAS: 2025 (n=527)

BAKGRUND - Chefer

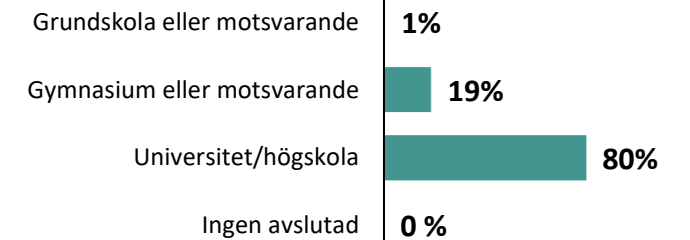
KÖN

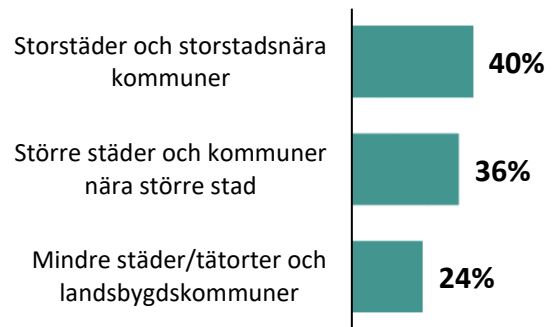
ÅLDER

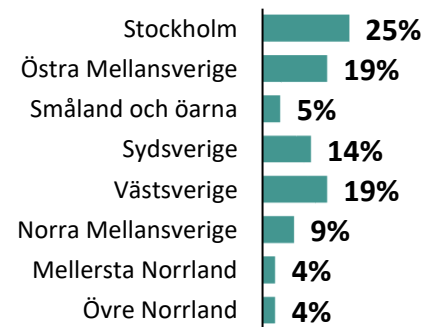
UTBILDNING

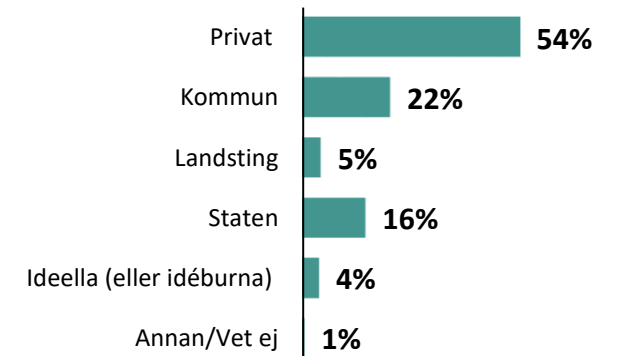
ORT

REGION

SEKTOR

BAS: 2025 (n=527)

KONTAKT NOVUS

HÄR ÄR VI SOM HAR JOBBAT MED PROJEKTET

TORBJÖRN SJÖSTRÖM
VD Novus

Torbjorn.sjostrom@novus.se

LENA RODÉN
Försäljningschef

lena.roden@novus.se

PETER BLID
Senior rådgivare

peter.blid@novus.se

NORA DOMA
Projektledare

nora.doma@novus.se

OSKAR LINDBÄCK
Dataanalytiker

oskar.lindback@novus.se

OM NOVUS UNDERSÖKNINGAR

PUBLICERINGSREGLER

Novus varumärke är en garant för att en undersökning har gått rätt till och att slutsatserna kring densamma är korrekta utifrån målet med undersökningen.

Enligt internationella branschregler (ESOMAR) är Novus som undersökningsföretag ansvariga för att våra undersökningar tolkas rätt vid första publicering.

För att säkerställa att våra undersökningar presenteras på ett korrekt sätt ber vi alltid att få se den text som skrivs med syfte att publiceras där Novus undersökningar omnämns.

Novus förbehåller sig rätten att korrigera felaktiga siffror och tolkningar som har publicerats.

**Novus är via moderbolaget
Gallup Nordic Sveriges
representant för Gallup
International.**

Sveavägen 59, 113 59 Stockholm

Tel +46 (0)8 128 196 00
Mail: info@novus.se

BEGREPPSFÖRKLARING

I Novus rapporter redovisar vi ofta skillnader mellan olika värden, något vi kallar för statistiskt säkerställda skillnader, statistiska signifikanser eller att något "inte är inom felmarginalen".

Konfidensgrad

Novus standard är 95% konfidensgrad, vilket innebär att det sanna värdet för populationen med 95% sannolikhet ligger inom det intervall som ges av stickprovets värde +/- felmarginalen. Att använda 95% konfidensgrad motsvarar en signifikansnivå på 5%.

Vad är en felmarginal?

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Exempelvis blir felmarginalen vid ett stickprov på 1000 individer, på 5% signifikansnivå, för följande utfall:
20/80: +/- 2,5%
50/50: +/- 3,1%

Är det statistiskt säkerställt?

Om en skillnad är större än felmarginalen är skillnaden statistiskt säkerställd. En statistiskt säkerställd skillnad mellan två olika värden innebär att det är en skillnad som troligen inte enbart kan förklaras av slumpen. Det som är säkerställt är således att det finns en skillnad, inte själva storleken.

KORT OM NOVUS

KOMMUNGRUPPSINDELNING

I rapporten redovisas signifikanta skillnader för tre huvudgrupper av kommuner; storstäder och storstadsnära kommuner, större städer och kommuner nära större stad samt mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. Novus använder SKR:s kommungruppsindelning från 2023.

A. STORSTÄDER OCH STORSTADSNÄRA KOMMUNER

- A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare i den största tätorten.
- A2. Pendlingskommun nära storstad – kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. STÖRRE STÄDER OCH KOMMUNER NÄRA STÖRRE STAD

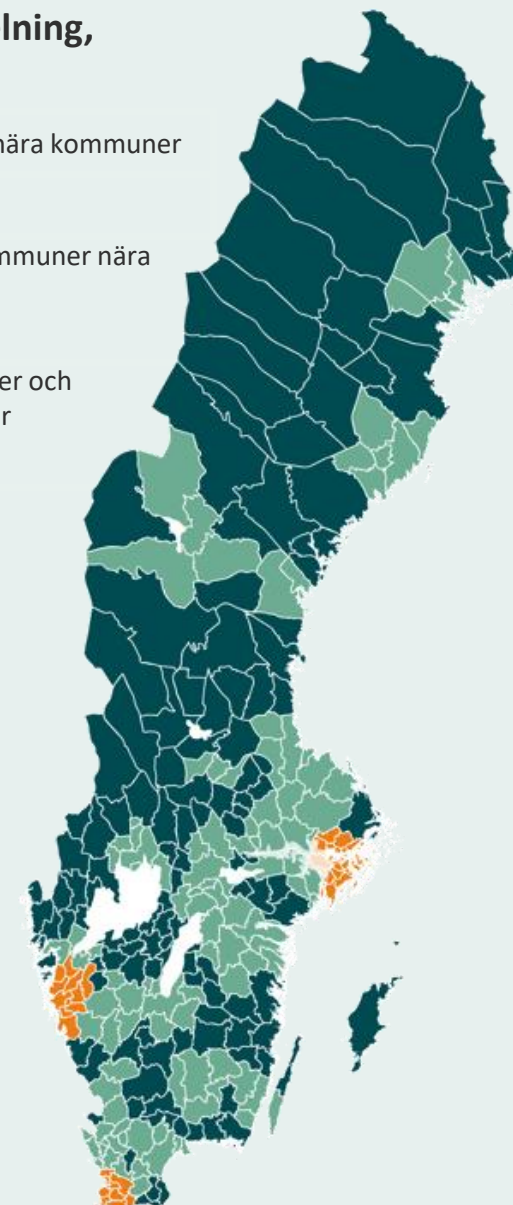
- B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.
- B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en större stad.
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad – kommuner med mindre än 40% utpendling till arbete i en större stad.

C. MINDRE STÄDER/TÄTORTER OCH LANDSBYGDSKOMMUNER

- C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.
- C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner med minst 30% ut- eller inpendling till mindre ort.
- C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30%).
- C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, det vill säga antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

Kommungruppsindelning, huvudgrupper

- Storstäder och stadsnära kommuner
- Större städer och kommuner nära större stad
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

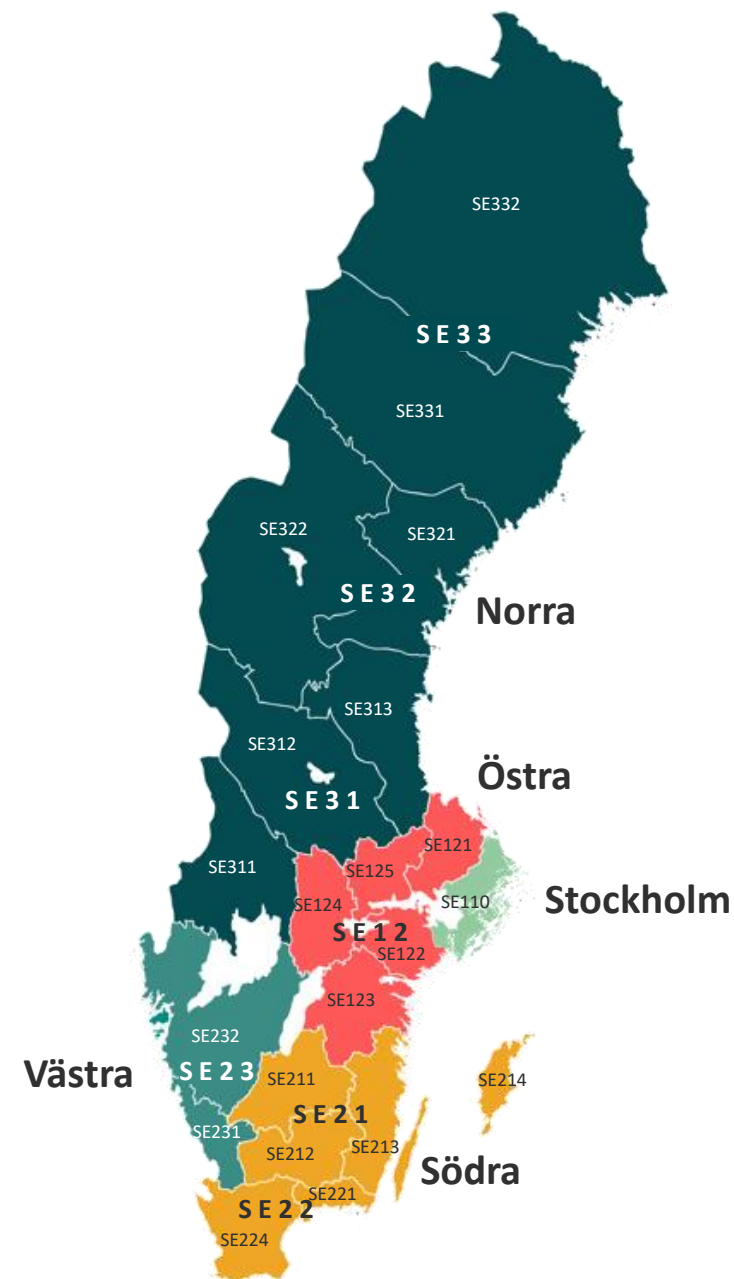

NOVUS SVERIGEPANEL

Standard för regioner

Fr.o.m 1 januari 2023

5 regioner	Andel
Stockholm SE11 Stockholm	23,2%
Östra SE12 Östra Mellansverige	16,7%
Södra SE22 Sydsverige SE21 Småland med öarna	23,2%
Västra SE23 Västsverige	20,0%
Norra SE32 Mellersta Norrland SE33 Övre Norrland SE31 Norra Mellansverige	16,9%

KORT OM NOVUS SVERIGEPANEL

Novus Sverigepanel består av ungefär 50 000 paneldeltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–84 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälps genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet vikts.

Vi vårdar vår panel väl genom så kallad panelmanagement. Det innebär bland annat att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.

Fråga gärna efter mer information kring vårt panelmanagement!

Undersökningsgenomförande

Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. Inbjudan innehåller information om hur lång tid undersökningen tar att besvara, sista svarsdatum samt en länk som man klickar på för att komma till frågeformuläret. Man kan besvara alla frågor på en gång alternativt göra paus och gå tillbaka till frågeformuläret vid ett senare tillfälle.

När datainsamlingen är klar påbörjas databearbetningen. Därefter produceras tabeller och en rapport sammanställs.

KORT OM KVALITET I WEBBPANELER

Novus Sverigepanel håller hög kvalitet. Vi genomför kontinuerligt kvalitetskontroller och valideringar av både panelen och de svar som paneldeltagarna ger.

I jämförande studier har vi konstaterat att panelmedlemmarna i Novus panel ägnar tillräckligt med tid på sig för att svara på frågor noggrant och att det också finns en logik i svaren (exempel: om man tycker om både glass och choklad, då tycker man också om chokladglass). I andra paneler, bl.a. de som är självrekryterade ser vi inte denna logik i samma utsträckning.

En öppen panel stimulerar även proffstykare som är ute efter att påverka och/eller respondenter som främst prioriterar belöning. Undersöknings-företagen ska mäta, inte påverka.

Novus panelmedlemmar besvarar i genomsnitt 12 undersökningar per år, vilket är betydligt färre undersökningar än i många andra paneler. Novus använder även karantänsregler så en panelmedlem som lärt sig något i en tidigare undersökning inte sedan får en uppföljande undersökning i samma ämne.

Några viktiga checkpoints när man genomför webbundersökningar i paneler:

- Panelen ska vara slumpmässigt rekryterad för att kunna leverera resultat som är riksrepresentativa
- Undersökningsföretaget ska för varje enskild undersökning bjuda in ett slumpmässigt urval.
- Panelmedlemmarna ska inte få för många undersökningar eller liknande undersökningar.
- Panelen ska skötas med ett bra panelmanagement avseende panelsupport, belöningar, validering av svar osv.
- Tid för fältarbetet (genomförandet av intervjuer) ska alltid redovisas och helst innehålla både vardagar och helgdagar.